

GEMEENTE
Schagen

**Meerjarenuitvoeringsprogramma
2019-2022**

Inhoudsopgave

Aan de slag	1
1 Domein ruimte en economie	2
2 Domein samenleving & gezondheid.....	18
3 Domein leefomgeving & duurzaamheid	42
4 Domein inwoner & bestuur	54
5 Nota van uitgangspunten	59
6 Toelichting	64
7 Algemene uitgangspunten	66

Aan de slag

Dinsdag 29 mei 2018 was de grote dag; de nieuwe coalitie werd geïnstalleerd en kan van start gaan. We gaan samen met de raad en de organisatie enthousiast aan de slag om de gemeente Schagen nog mooier te maken!

Het nieuwe coalitieakkoord is geen A4 met een paar punten geworden, maar een gedegen document waarin wij concreet uiteen gezet hebben wat onze plannen zijn voor de komende vier jaar. Dit vindt u terug in dit meerjarenuitvoeringsprogramma maar dan vertaald naar doelstellingen, resultaten en activiteiten.

Het onderdeel Nota van uitgangspunten van dit meerjarenuitvoeringsprogramma bevat de bouwstenen om te komen tot een sluitende begroting voor 2019 en een sluitend meerjarenbeeld. Uit deze bouwstenen blijkt dat dit heel goed mogelijk is. Wel met de kanttekening dat niet voor al onze ambities direct financiële ruimte aanwezig is. Dit is met name het geval bij het openbaar gebied. De ambities en wensen op het gebied van duurzaam veilige inrichting (30 km), gaan om grote bedragen die niet beschikbaar zijn. Het budget voor het openbaar gebied zal pas in 2027 op het gewenste niveau van sober en doelmatig zijn. Extra budget moet uit jaarrekeningoverschotten of andere meevallers komen.

In de Visie 2040 die door de raad is vastgesteld is een beeld geschetst van de ontwikkelingen op het gebied van werken, recreëren, leren en wonen met bijzondere aandacht voor duurzaamheid. Het coalitieprogramma en dit uitvoeringsprogramma passen in deze visie.

Als nieuw college zetten we vooral in op vertrouwen, openheid, duurzaamheid en trots. Vertrouwen en openheid gaan hierbij vooral over hoe wij met elkaar om gaan. College & raad, politiek & inwoners, politiek & organisatie en organisatie & inwoners.

We zien nu al dat onze medewerkers meer kennis hebben van de manieren waarop wij als gemeente een positieve invloed hebben op het leven van onze inwoners en een goede overheid kunnen zijn. Hier kan nog veel meer aan gedaan worden en dat zijn wij dan ook van plan.

De twaalf uitgangspunten van sturen op geluk die de Erasmus universiteit geformuleerd had, komen in de begroting terug als maatschappelijke effecten. Want we willen bijvoorbeeld dat inwoners vertrouwen in de gemeente hebben omdat we benaderbaar, open, eerlijk en transparant zijn. We willen in ons regionale economische beleid bedrijven de ruimte geven zodat onze inwoners werk hebben. We vinden het belangrijk dat inwoners trots zijn op waar ze wonen omdat ze actief meedenken over en meebouwen aan hun omgeving, dat er goede sportvoorzieningen zijn en dat de openbare ruimte op orde is.

Met dit Meerjarenuitvoeringsprogramma en de nota van uitgangspunten zet u als raad de kaders neer waarmee wij de begroting 2019 en die van volgende jaren gaan opstellen. Dit is het moment om de richting te bepalen. Wij wensen u veel leesplezier en vertrouwen op een mooie constructieve discussie over de te maken keuzes in de raad.

juni 2018,
Burgemeester en wethouders van Schagen.

1 Domein ruimte en economie

Mooie bedrijven, een prettige woonomgeving en een sterke toeristische sector! In de gemeente Schagen hebben we het allemaal. Wij zijn trots op het aantal en de diversiteit van onze bedrijven, onze verschillende sterke dorpskernen en onze toeristische parels. Wij willen het iedereen die in onze gemeente woont, werkt en/of verblijft zo goed mogelijk naar de zin te maken. Dit doen wij door samen met ondernemers en inwoners de wensen en behoeften in beeld te brengen. Wij steunen bewoners, ondernemers en overige initiatiefnemers bij het maken en uitvoeren van hun plannen.

Binnen het Domein ruimte & economie werken we met drie inhoudelijke programmalijnen (wonen, bedrijvigheid en toerisme).

Budget op basis van coalitieakkoord

In het coalitie akkoord zijn maatregelen opgenomen waarvoor extra budget nodig is.

In onderstaande tabel is opgenomen welke budgetten binnen dit domein het betreft.

Omschrijving	2019	2020	2021	2022
Budget extra projectleider woningbouw	90.000	90.000	90.000	

Doelstelling 1 Algemeen

De focus binnen het Domein ruimte & economie ligt op de volgende hoofddoelstellingen:

- voldoende woningen bouwen in elke kern,
- bedrijven kunnen groeien,
- steeds meer toeristen vinden de gemeente en zij voelen zich welkom.

De gemeente is hierbij aanjager, schept voorwaarden en vermindert bureaucratie.

Hiervoor stemmen we af of trekken we samen op binnen de Kop-regio maar ook op Noord Holland Noord niveau.

Resultaat 1.1 Meer werken in de geest van de nieuwe Omgevingswet

We willen binnen het Domein ruimte & economie steeds meer gaan werken in de "geest van de nieuwe Omgevingswet".

- Uitgangspunt is "Ja tenzij".
- We werken vanuit vertrouwen.
- We spelen snel en adequaat in op initiatieven van bedrijven en inwoners.
- Als we beleid maken dan is dit zo eenvoudig mogelijk en kunnen we dit goed uitleggen.
- Aanvragen om vergunning handelen we snel, correct en doelmatig af.
- Conflictsituaties moeten we voorkomen door bestemmingen die elkaar (te veel) beperken
- niet toe te staan in elkaars nabijheid.

Activiteit 1.1a We zorgen voor logische en begrijpelijk regelgeving

Wij willen de komende jaren werken aan logische en voor inwoners begrijpelijke ruimtelijke regelgeving;

Omgevingswet

Het doel is een tijdige en integrale uitvoering van de Omgevingswet. De datum van inwerkingtreding van de Omgevingswet is 1 januari 2021. De einddatum van de transitie is 2029.

We hebben deze opgave als volgt verdeeld:

1. Anders werken;
2. Beleid en regelgeving;
3. Digitalisering;
4. Organisatie en processen.

In eerste instantie zijn wij nog aan het beoordelen wat er nodig is om te komen tot goed functionerende regelgeving.

De financiële omvang van de invoering van de wet en de structurele uitvoeringskosten zijn op dit moment lastig in te schatten. Vooral het digitale onderdeel is onzeker. Vooralsnog denken we dat het beschikbaar gestelde bedrag voor 2018 voldoende is. Voor zover mogelijk maken we inzichtelijk welke bedragen voor 2019 en de jaren daarna nodig zijn. De inschatting is dat het beschikbare bedrag niet toereikend is.

Omgevingsvisie

Allereerst gaan we aan de slag met het opstellen van een omgevingsvisie. De invoering van de Omgevingswet vereist veel overleg en afstemming. De Omgevingswet geeft de gemeente meer ruimte. Daarmee kunnen wij met ons omgevingsbeleid meer lokaal maatwerk leveren.

De nieuwe rol van de provincie moet daarop aansluiten. Binnen de regio maar ook met partners zoals de omgevingsdienst, veiligheidsregio en de GGD. Ook op provinciaal niveau komt er een Omgevingsvisie waarin we onze belangen actief inbrengen. Dit doen we zowel op gemeentelijk als regionaal als Noord-Holland Noord niveau.

Bestemmingsplan voor 2 jaar

Wij onderzoeken of het mogelijk is om tweejaarlijks een bestemmingsplan op te stellen, waarin we nieuwe plannen kunnen meenemen, om kosten voor inwoners en ondernemers te besparen. Elke initiatiefnemer kan ervoor kiezen om of een eigen procedure te doorlopen inclusief alle daarvoor benodigde rapportages (dit is sneller, maar wel duurder) of aan te sluiten bij het tweejaarlijkse bestemmingsplan voor dit soort plannen (dit is goedkoper, maar duurt langer).

Welstandvrij wat kan, regie waar nodig

Wij willen het gemeentelijke welstandsbeleid zo beperkt mogelijk houden, behalve in de centrumgebieden, bij historische dorpsgezichten en bij monumenten. Dit nemen we op in de welstandsnota. Aanvragers kunnen vooraf een gratis consult over welstand-aspecten vragen.

Resultaat 1.2 We werken regionaal samen

We werken regionaal samen. Steeds vaker gebeurt dit op de grotere schaal van Noord-Holland Noord (NHN). Dit is een goed platform om zaken voor elkaar te krijgen. De focus ligt hierbij op de onderwerpen klimaatadaptatie, agri & food, onderwijs & arbeidsmarkt, wonen, bereikbaarheid, toerisme en energietransitie.

Activiteit 1.2a Samenwerken in onder andere De Kop Werkt! En Holland Boven Amsterdam De Kop Werkt!

Momenteel wordt uitvoering gegeven aan het project 'De Kop werkt'. Dit project richt zich vooral op het regionaal economisch beleid en de bereikbaarheid van de Kop. De vier gemeenten dragen hieraan 15 miljoen euro bij. De provincie Noord-Holland draagt hieraan ook nog eens 15 miljoen bij. In 2017 zijn per gemeente tal van projecten aangewezen waaraan uitvoering wordt gegeven. Nu "De Kop Werkt!" twee jaar loopt, is het tijd om binnen de Stuurgroep de balans op te maken en eventueel bij te sturen op het huidige programma.

Daarnaast werken we binnen het samenwerkingsverband De Kop Werkt! samen met het ministerie van BZK aan de Regionale Samenwerkingsagenda, ook wel het Regionaal Ambitiedocument **De Kop Werkt 2.0** genoemd.

Steeds vaker zal regionale samenwerking op schaal van Noord-Holland Noord (NHN) plaatsvinden. De regionale lobby en veel ruimtelijke en economische samenwerking vindt ook plaats op dat niveau. In 2017 heeft de regio NHN het ambitiedocument Holland boven Amsterdam opgesteld. Dit wordt momenteel uitgewerkt in een **Uitvoeringsprogramma Holland Boven Amsterdam** met bijbehorend investeringsprogramma. Naar het voorbeeld van De Kop Werkt!, maar dan uitgewerkt naar de schaal van NHN, met 18 gemeenten, provincie Noord-Holland, waterschappen, etc. De focus ligt hierbij op de onderwerpen klimaatadaptatie, agri & food, onderwijs & arbeidsmarkt, wonen, bereikbaarheid, toerisme en energietransitie.

Deze ambities leiden er toe dat we voor 2019 vooral capaciteit inzetten, maar dat er vanaf 2020 ook budget nodig hebben.

Regionale projecten en procedures

De specifieke regionale projecten en procedures zijn te vinden onder de 3 inhoudelijke doelstellingen van het Domein Ruimte & economie. Ook bij de andere domeinen, waaronder bereikbaarheidsprojecten bij het domein Leefomgeving & duurzaamheid en Match 2020 bij het domein Samenleving & gezondheid.

Doelstelling 2 Inwoners kunnen wonen in de kern waar zij willen

Voldoende woningen in elke kern, aansluitend bij de behoefte. Indien nodig, sneller zorgen voor nieuw aanbod. Ons nieuwbouwprogramma zullen we hierop laten aansluiten, waarbij we ook nieuwe projecten oppakken.

Ook actualiseren we de huidige lokale woonvisie. Daarna actualiseren we ook de prestatieafspraken met de woningcorporaties. Hiermee zorgen we dat er voldoende sociale huurwoningen beschikbaar komen en blijven in onze gemeente en er acceptabele wachttijden zijn.

Resultaat 2.1 Voldoende woningen in alle kernen

Meer woningen bouwen voor alle kernen

Er is een tekort aan woningen in de gemeente Schagen. Dit komt door een groeiend aantal inwoners en een geleidelijke afname van het aantal bewoners per woning. Ook merken we een toenemende druk op de woningmarkt vanuit de metropoolregio Amsterdam.

In alle dorpen en in de stad moeten we meer bouwen om aan de eigen vraag te voldoen. Hierop zetten wij in met een forse groei van het aantal woningbouwprojecten.

Het belang van voldoende woningen brengen we ook onder de aandacht van de provincie. We willen nieuwe woningbouwplannen zo snel mogelijk realiseren, bijvoorbeeld door de bestemmingsplannen al klaar te hebben liggen nog voordat de provincie daarvoor ruimte biedt.

We streven naar het realiseren van 300 woningen per jaar. We zoeken naar mogelijkheden om het programma te verzwaren. De druk op de bouwsector, onder andere door een tekort aan bouw personeel en bouw materiaal, kan een risico gaan vormen voor de haalbaarheid en de snelheid van de bouwprojecten.

Om beter in te kunnen spelen op ontwikkelingen in de markt, is het belangrijk dat de gemeente kan sturen op de woningbouwproductie. Een belangrijk instrument hiervoor is het strenge beleid om initiatiefnemers van woningbouwprojecten te verplichten snel van start te gaan en hun project te realiseren. Wij zetten dit beleid, dat gebruik maakt van 'voorzienbaarheid' in de wetgeving, door.

Activiteit 2.1a Sturen op woningbouwproductie

Ontwikkeling

Nieuw woningbouwprogramma

De huidige regionale afspraken over het woningbouwprogramma lopen tot 2020, waaraan we volop werken en waarbij we aansturen op snelle realisatie. We maken zo snel mogelijk een start met het nieuwe woningbouwprogramma voor na 2020, waarbij we zorgen dat er voldoende woningen zijn in elke kern. Aansluitend bij de vraag en ter voorkoming van een "gat" in de nieuwbouwproductie. Hiervoor pakken we in 2018 en 2019 een aantal nieuwe projecten op, ook al passen deze plannen niet altijd binnen het huidige provinciale beleid.

Beleid aanpak realiseren woningbouwopgave

Om beter te kunnen inspelen op de ontwikkelingen op de woningmarkt is het belangrijk dat we kunnen sturen op woningbouwproductie. We zullen ons beleid 'aanpak realiseren woningbouwopgave' continueren, om zodoende voldoende druk op de nieuwbouwproductie te kunnen houden. Doel is om projectontwikkelaars en initiatiefnemers te verplichten snel van start te gaan en hun project te realiseren. Door dit beleid blijft het woningbouwprogramma dynamisch en stelt het ons in staat om onze doelstellingen beter te halen.

Invoeren van de starters-, blijvers- en duurzaamheidslening

We streven naar voldoende starterswoningen in elke kern (zowel in de bestaande voorraad en/of nieuwbouw). Om starters meer mogelijkheden op de koopmarkt te bieden, voeren we de starterslening opnieuw in. Voor de senioren voeren we de Blijvers lening in, zodat er financiële mogelijkheden ontstaat om de huidige woning aan te passen. Voor deze doelgroep is het verkrijgen van een lening via de financiële instellingen vaak onhaalbaar.

Vanwege de duurzaamheidsopgave voeren we ook de duurzaamheidslening opnieuw in. Voor de afhandeling van de subsidieaanvragen hebben we extra ambtelijke capaciteit nodig. Bij het raadsvoorstel voor het invoeren van de leningen, nemen we ook de extra capaciteitsvraag/budget mee.

Gasloos nieuw bouwen

We stellen gasloos bouwen verplicht bij nieuwbouw van gebouwen en woningen. Daarmee maken we een start met de verduurzaming van de gebouwde omgeving. Het gasloos maken van bestaande wijken valt onder het domein Leefomgeving & duurzaamheid.

Stimuleren langer zelfstandig thuis wonen

Op 1 januari 2015 is de Wet Maatschappelijke ondersteuning (2015) in werking getreden. Belangrijk is om onze inwoners bewust te maken van de mogelijkheden voor het langer zelfstandig thuis wonen. We gaan nadenken hoe we een vervolg willen geven aan het lopende regionale uitvoeringsprogramma voor het verduurzamen en levensloopbestendig maken van de bestaande woningvoorraad.

CPO-projecten krijgen voorrang bij aankopen van grond van de gemeente

Wij willen vaker kleinschalige projecten toestaan, zodat er een gestage opbouw van de woningen per kern is. Door middel van Collectief Particulier Opdrachtgeverschap (CPO) kunnen lokale jongeren, maar bijvoorbeeld ook groepen ouderen, hun eigen project inrichten zoals het hen het beste past. Omdat deze groepen niet, zoals projectontwikkelaars, mee kunnen dingen in ingewikkelde aanbestedingsprocedures, verkopen we grond voor dit soort projecten direct tegen de taxatiewaarde. Hierop moeten we het verkoopbeleid aanpassen.

Activiteit 2.1b We werken regionaal samen

Regionale samenwerking

Lobby om meer mogelijkheden voor woningbouw bovenop de provinciale woningbouwprogrammering te realiseren, ook in het buitengebied.

Op niveau van Noord-Holland Noord-niveau zetten we de lobby voort. We trekken gezamenlijk op om te kunnen versnellen in de woningbouwopgave in Noord-Holland Noord. Een deel van de plancapaciteit van de locaties in het zuidelijk deel van Noord-Holland Noord kan en zal worden ingevuld door woningzoekenden vanuit de Metropool Regio Amsterdam. Dit zien we ook al gebeuren. Door de extra druk op de woningmarkt in dit zuidelijke deel, is er ook meer dynamiek in onze woningmarkt ontstaan. Dit is onder andere te zien in het verminderde aanbod. We lobbyen bij de provincie om meer ruimte te krijgen in de woningbouwprogramma's, om hierop te kunnen inspelen. Hierbij lobbyen we ook bij het ministerie, om aansluiting te vinden bij de kansen die ontstaan in de Nationale Woonagenda om de woningbouwopgave te versnellen.

Regionaal Kwalitatief Woningbouwprogramma Kop van Noord-Holland, huidige en nieuwe afspraken

De regionale woningbouwafspraken 2010-2020 lopen nu. We maken nieuwe afspraken voor de periode 2020-2030.

Activiteit 2.1c Voorzetten lopende en opstarten nieuwe woningbouwprojecten

Nieuwe woningbouwprojecten

- Er komt vanaf de 2e helft 2018 een extra projectleider om meer woningbouwprojecten op te pakken, dit loopt door in 2019 en verder.
- De extra projecten financieren we in eerste instantie binnen het huidige voorbereidingskrediet (voor grondexploitaties) van € 100.000 per jaar. Deze

voorbereidingskosten komen ten laste van de reserve grondexploitatie of, indien het project wordt vastgesteld, ten laste van de grondexploitatie. Een eventueel positief saldo komt weer ten gunste aan de reserve grondexploitatie.

- Met de Voortgangsrapportage grondexploitaties bekijken we jaarlijks of het nodig is om het voorbereidingskrediet op te hogen. Om zo nog meer projecten op te kunnen starten. De verwachting is dat dit zeker nodig zal zijn, omdat we meer projecten tegelijkertijd gaan oppakken.
- Proactief grondbeleid inzetten voor de woningbouwontwikkeling (wordt jaarlijks geactualiseerd in de voortgangsrapportage grondexploitaties).

Vanaf 2e helft 2018 oppakken (loopt door in 2019 en verder):

- Remmerdel in Warmenhuizen; hiervoor is al een vooronderzoek opgestart om een snelle start te kunnen maken.
- Buitenvaert in Schagerbrug
- Locatie aan de Bogtmanweg in Tuitjenhorn
- Extra woningbouw aan de Westerweg in Schagen
- De vrijkomende locatie van de Ark aan de Jozef Israëlstraat deels inrichten voor centrum-stedelijk wonen en parkeren.
- Waarland, bij Sabinahof zouden meer aanleunwoningen moeten komen. De huidige woningen worden nu opgeknapt. Sociale huur op korte termijn met woningbouwvereniging oppakken.
- 1 extra op te pakken project in Callantsoog.

Vanaf 2019 oppakken:

- Afhankelijk van de lobby en de mogelijke verruiming in het woningbouwprogramma en het regime voor het bouwen buiten BSG, pakken we vanaf 2019 nog meer nieuwe woningbouwprojecten op. Zo nodig schalen we op in capaciteit.
- Tuitjenhorn: woningbouwplan (centrumfunctie) naast supermarkt Deen, eventueel met winkeltjes, als deze aanvullend zijn aan datgene wat er al aan de Dorpsstraat is. Dit project is afhankelijk van initiatief uit de markt.
- Woningbouw Oudesluis, bijvoorbeeld bij de oude timmerfabriek of bij de oude school.
- Sint Maartensbrug: woningbouw op de locatie van de oude school.
- Schagerbrug; onderzoek naar een woningbouwlocatie ten zuiden van de J.A. de Boerstraat, afhankelijk van de snelheid van realisatie van de locatie Buitenvaert.
- Sint Maarten: meewerken aan woningbouw bij de Rode Kool.
- Petten: nieuwe woningbouwlocatie op lange termijn.

Voortzetten lopende projecten en procedures:

Onderstaand lijstje is niet uitputtend, maar we gaan onder andere verder met;

- Verschillende sociale woningprojecten; deze staan onder 1.2c genoemd.
- Afronden Nes-Noord.
- Bladstraat te Tuitjenhorn.
- Verkoop kavels in Sint Maartensbrug en Burgerbrug.
- Woningbouw Callantsoog; we willen bouwen aan de Abbestederweg, Denneweg en bij de Dixiebar.
- Tuitjenhorn: Ruimte voor ruimte project voor de schuren op de kruising Delftweg - Bogtmanweg.
- Woningbouw Dirkshorn-Zuid en op de paardenbak locatie.

- Waarland: bij de oude schuren van het loonbedrijf aan de Veluweweg moet een nieuwe woonwijk komen.
- Warmenhuizen Centrum: samen met de inwoners bouwen aan de nieuwe wijk op de locatie van de voormalige Vincentiusschool.
- 't Zand Noord volbouwen.

Resultaat 2.2. Huurwoningen voor alle doelgroepen

Wonen voor alle doelgroepen

Door aangescherpte regelgeving van de Rijksoverheid komen minder mensen in aanmerking voor een sociale huurwoning. Tegelijkertijd is het moeilijker geworden om een hypotheek te krijgen. Hierdoor is er ook binnen de gemeente Schagen een groep mensen aangewezen op de vrije huursector. We gaan in gesprek hierover met de woningcorporaties en beleggers, omdat we voldoende sociale huurwoningen wel van groot belang vinden. Hierbij zetten we in op:

- De wachtlijsten in de sociale huur moeten sterk omlaag
- Meer sociale woningbouw (huurwoningen)
- Doorstroombelief verbeteren
- Beleggers aanmoedigen te investeren in woningen voor de vrije huursector

We zullen continu bevorderen dat er een gedifferentieerd woningbestand aanwezig is, zodat voor elke doelgroep geschikte woningen voorhanden zijn.

Activiteit 2.2a Actualiseren lokale woonvisie

Ontwikkeling

Lokale woonvisie actualiseren

De huidige lokale woonvisie is verouderd en moeten we actualiseren te worden. In de lokale woonvisie nemen we in ieder geval het volgende mee:

- We bouwen zoveel mogelijk voor de lokale vraag naar woningen.
- We maken met corporaties prestatieafspraken over voldoende sociale huurwoningen en doorstroming.
- Bij woningbouw blijft het maximum aantal bouwlagen 3 + kap in de dorpen en 4 + kap in de stad.
- Woningen zijn om in te wonen; gebruik als recreatief verhuurobject of tweede woonhuis staan we niet toe.
- Er moet voldoende en goede huisvesting voor seizoenarbeiders zijn.
- We onderzoeken om ook voor bedrijven huisvestingsmogelijkheden voor medewerkers te realiseren.
- We experimenteren met de bouw voor specifieke doelgroepen, zoals Tiny Houses en Kangoeroewoningen.
- We onderzoeken met bestaande capaciteit of het mogelijk is om een Knarrenhof te faciliteren, of een vergelijkbare woonvorm in een hofje waar ouderen samen wonen en hun eventuele zorg regelen.

Om zorg te dragen voor voldoende sociale huur- en koopwoningen (starters- en seniorenwoningen), stellen we bij grootschalige woningbouwprojecten als voorwaarde dat er minimaal 40% sociale nieuwbouwwoningen worden gerealiseerd. Hierbij geldt voor een koopwoning de prijs van maximaal € 185.000 VON en voor huurwoningen de eerste aftoppingsgrens (maximale huurprijs van € 597,- voor 1- en 2-persoonshuishoudens). Deze

aftoppingsgrens geldt om afhankelijk van leeftijd en inkomen in aanmerking te komen voor maximale huurtoeslag. Bij kleinschalige projecten gaan we gemiddeld uit van minimaal 30% sociale woningbouw.

Prestatieafspraken met woningcorporaties

Op basis van de nieuwe Lokale woonvisie kunnen we nieuwe prestatieafspraken maken met de 3 werkzame corporaties in onze gemeente. Belangrijk onderwerp van gesprek is: de wachtlijsten voor woningzoekenden. Op de langere termijn werken we er naartoe dat mensen in een dorp maximaal 2,5 jaar moeten wachten op een sociale huurwoning en in de stad Schagen, vanwege de populariteit, maximaal 3,5 jaar. Deze opgave zal doorlopen over de 4 jaar omdat de benodigde bouw langer zal duren.

Met sociale koop- en huurwoningen moet worden bereikt dat een grote groep jongeren en ouderen wordt gehuisvest binnen onze gemeente. We willen starters op de woningmarkt helpen om zich binnen hun eigen gemeente te huisvesten.

We willen ook bereiken dat de sociale woning wordt ingezet om de doorstroming van huur naar huur of van huur naar koop mogelijk te maken. Daarover gaan we met projectontwikkelaars en woningcorporaties afspraken maken.

Wij willen beter doorstroombeleid in de sociale huur. Met woningcorporaties willen we een overeenkomst sluiten om senioren die een grote sociale huurwoning achterlaten, een seniorenwoning aan te bieden tegen dezelfde huurprijs. Op dit moment beperkt landelijke regelgeving deze mogelijkheid. We willen met de woningcorporaties tot een oplossing komen.

Onderzoek naar realiseren van een Knarrenhofproject

Wij starten een onderzoek naar het realiseren van een zogenaamd Knarrenhofproject, waar oudere mensen veilig, geborgen en onafhankelijk kunnen wonen. Met een gemeenschappelijke tuin en recreatieruimte is er veel mogelijkheid tot ontmoeting. We willen dit samen met de toekomstige bewoners (ouderen) vanaf het begin ontwikkelen. Het doel is dat ze samen bijvoorbeeld onderhoud, zorg en ondersteuning organiseren.

Activiteit 2.2b Met woningbouwcorporaties werken aan woningbouwprojecten

Projecten

Met de woningcorporaties werken we aan de volgende woningbouwprojecten:

- Sportlaan/Regioplein te Schagen: realiseren van ca. 50 sociale huurwoningen tot de eerste aftoppingsgrens (maximale huurprijs van €597,- voor 1- en 2-persoonshuishoudens om afhankelijk van leeftijd en inkomen in aanmerking te komen voor maximale huurtoeslag);
- Denneweg te Callantsoog: realiseren van 15-20 sociale huurwoningen tot de eerste aftoppingsgrens;
- Abbestederweg te Callantsoog: realiseren van circa 20 sociale huurwoningen tot de eerste aftoppingsgrens;
- Westerpark te Schagen: realiseren van circa 35 huurappartementen tot de eerste aftoppingsgrens;
- Waldervaart te Schagen: realiseren van een nader te bepalen aantal sociale huurwoningen;
- Nes Noord te Schagen: realiseren van een nader te bepalen aantal sociale huurwoningen;
- Sint Jozefpark Tuitjenhorn; realiseren van 5 sociale huurwoningen;

- In alle andere nieuwe (extra) projecten in de kernen worden ook sociale huurwoningen gerealiseerd.

Doelstelling 3 Bedrijven kunnen groeien

Schagen is een gemeente waar bedrijven kunnen groeien en waar onderzoek en hoogwaardige werkgelegenheid een prominente plaats innemen. In ons economisch beleid staat de werkgelegenheid centraal. Bedrijven zorgen voor levendigheid in de kernen en de stad en dragen bij aan het daar te besteden inkomen.

We willen bedrijven sneller en beter helpen. We richten ons op het behoud van bestaande bedrijven en het aantrekken van nieuwe. Het is daarom van groot belang om goed en snel te kunnen inspelen op de uitbreidings- en vestigingswensen van bedrijven.

Resultaat 3.1 Meer ruimte voor bedrijvigheid

Schagen is al aantrekkelijk voor bedrijven vanwege de goede arbeidsmoraal en de centrale ligging in de regio. Met een goed contact met het bedrijfsleven kunnen we snel inspelen op wensen en creëren we een goed vestigingsklimaat. We bieden ondersteuning op maat bij de vestiging en de uitbreiding van bedrijven. We werken aan behoud en versterking van centrum voorzieningen in de binnenstad en de winkels in centra. Door werkgelegenheid die de bedrijven bieden, zijn er veel banen in onze regio.

Als belangrijkste project binnen de doelstelling 'bedrijvigheid' zien we het doorontwikkelen van de Energy & Health Campus naar een open innovatiecampus. 'De aanwezige sterke kennisbasis gaat zich op deze manier steeds meer openstellen voor de buitenwereld. Dit zal resulteren in een levendige campus, met een grote aantrekkingskracht op toptalent op het gebied van duurzame energiesystemen en medische isotopen.

Een groot deel van onze gemeente bestaat uit landbouwgrond. De agrarische sector groeit en wordt efficiënter. Hierdoor zullen er minder maar wel veel grotere bedrijven komen. We vinden het belangrijk om groeimogelijkheden voor agrarische bedrijven te faciliteren, zeker ook voor nieuwe (hightech) teeltvormen. We bieden ruimte aan ontwikkelingen op het gebied van duurzaamheid en technologie, zoals bijvoorbeeld BioValley. Ook bedrijven die onderdeel uitmaken van SeedValley faciliteren we optimaal. Om te voorkomen dat het mooie landschap verloedert, nemen wij maatregelen om bedrijven te compenseren voor het saneren van de oude schuren. Daarom kunnen eigenaren die hun agrarische schuren verwaarlozen, in de toekomst minder aanspraak maken op compenserende woningen bij Ruimte voor Ruimteprojecten. De schuren hebben immers al een fors deel van hun economische waarde verloren door het verval en de sloop is deels al door de tijd gedaan.

Activiteit 3.1a Inzetten op behoud en versterking van bestaande bedrijvigheid

Inzetten op behoud en versterking van bestaande bedrijvigheid

Wij willen meewerken aan groei. Wij vragen bedrijven jaarlijks naar hun groei-behoefte, zodat we hier sneller op kunnen inspelen. We versterken het vestigingsklimaat door actief en duurzaam samen te werken met het georganiseerd bedrijfsleven. Wij handhaven de functie van de bedrijfscontactfunctionaris als direct aanspreekpunt voor alle ondernemers.

Onderzoek en Research bij bedrijven als ECN part of TNO, NRG, Pallas, JRC, Curium en in de zaadveredelingssector zorgt voor belangrijke hoogwaardige werkgelegenheid in de regio. Deze sectoren en het wetenschappelijk onderzoek dat binnen deze bedrijven wordt gedaan, steunen wij in hun groei.

We faciliteren het behoud van de winkelvoorzieningen in de dorpen en zo mogelijk ook uitbreiding ervan. De gemeente zoekt actief nieuwe uitbreidingsgebieden voor bedrijventerreinen voor de lokale vraag.

Ter bevordering van de veiligheidsbeleving in winkelgebieden en op de bedrijventerreinen willen wij meewerken aan initiatieven van ondernemersverenigingen om cameratoezicht toe te passen. Hierover voeren wij overleg met de OFS.

Milieuvriendelijke, biologische teelt willen we bevorderen. We zullen meer steun verlenen aan agrarisch weidevogelbeheer. Daarvoor zullen we het gesprek met agrariërs en natuurbeheerorganisaties aangaan.

We streven een goede balans na tussen agrarische productie en energieproductie; zonneweides staan we in een beperkt aantal gevallen wel toe, maar niet als dit strijdig is met de voedsel- en andere agrarische productie, en alleen als het ruimtelijk goed ingepast wordt.

Activiteit 3.1b We werken regionaal samen

Voor het aantrekken van bedrijven werken we samen met het Ontwikkelingsbedrijf Noord-Holland Noord. In deze samenwerking zorgen we voor een sterk regionaal netwerk en versterken we de functie van het lokale ondernemersloket.

We ondersteunen de Greenport Noord-Holland Noord. Dit als platform voor samenwerking tussen bedrijfsleven, onderwijs, kennisinstellingen en overheden is van groot belang voor het versterken van de concurrentiepositie van de agri&food sector in de regio Noord-Holland Noord. Tot nu toe bekostigen Provincie Noord-Holland en de Rabobank de organisatie van de Greenport. De beschikbare middelen voor de organisatie van de Greenport blijken niet toereikend om de organisatie en de ambities staande te houden. De Greenport vraagt op korte termijn aan gemeenten om een financiële bijdrage. Wij hebben hiervoor de komende periode alvast € 7.500 per jaar gereserveerd.

Seizoenarbeiders moeten fatsoenlijk gehuisvest worden. Daarbij moeten we rekening houden met de omgeving. Inmiddels weten we uit een regionaal onderzoek hoeveel arbeidsmigranten er in de regio gehuisvest moeten worden. Wij hebben al een beleid voor het tijdelijk mogelijk maken van huisvesting voor arbeidsmigranten bij vrijkomende agrarische bebouwing.

Activiteit 3.1c Ondersteunen en faciliteren van projecten zoals centrumontwikkeling

(Winkel) centrumontwikkeling

De vernieuwing van het winkelcentrum Makado grijpen we ook aan om het stadshart te verbeteren.

Met de integrale centrumontwikkeling van de wijk Waldervaart gaan we in goed overleg met bewoners, scholen en ondernemers het winkelgebied op nieuw inrichten. De herinrichting is inclusief scholen, sport- en wijkvoorzieningen. Ook bevat de centrumontwikkeling uitbreiding van het woningaanbod.

De kracht van de binnenstad Schagen behouden en versterken heeft continu onze aandacht. Voor de stad Schagen blijven we inzetten op de concentratie van winkels, horeca en voorzieningen in het centrum. Pas als vestiging in het centrum niet kan of niet passend is, stimuleren we een bedrijf om zich te vestigen op het bedrijventerrein. De stad

Schagen heeft een sterke binding met de eigen inwoners en een aantrekkingskracht voor bezoekers uit de regio. Het is belangrijk dat het toekomstige winkelgebied aantrekkelijk blijft voor de bezoeker. Het winkelgebied moet een sterk merk zijn en vooral samenwerking is daarbij van groot belang. We blijven als gemeente in het kader van het project 'de nieuwe winkelstraat' deze samenwerking ondersteunen. Ook de markt vormt hierbij een belangrijk onderdeel. We gaan samen met vertegenwoordigers van de marktcoalitie nadenken over het toekomstbestendig maken van deze belangrijke trekpleister.

Bedrijventerreinen

Er is behoefte aan groei van het bedrijventerrein voor een aantal lokale bedrijven in de dorpen Waarland en Warmenhuizen; De Wurft en Oudevaart. Deze ontwikkelingen moeten we planologisch mogelijk maken door de vaststelling van een bestemmingsplan.

Doorontwikkelen en vol inzetten op de verkoop van 'De lus' op het bedrijventerrein Lagedijk. Dit is de enige vrije industriegrond in de gemeente Schagen. Tegelijkertijd werken we daar samen met ondernemers en omwonenden aan een nieuw bestemmingsplan. Dit in de geest van de nieuwe omgevingswet, dat gericht is op de toekomst.

We voeren regie op de ruimtelijke ontwikkeling van industrieterreinen. Hier ligt een relatie met het behoud en ontwikkeling van de binnenstad Schagen.

Voor bedrijventerrein Witte Paal onderzoeken we of we de huidige bestaande zoning van PDV-locaties (perifere detailhandelsvestiging) kunnen verruimen. Dit ook in relatie tot de voorgestane ontwikkelingen op bedrijventerrein Lagedijk. Hier verruimen we de mogelijkheden voor PDV niet volgens de nieuwe opzet. Ook verkennen we de mogelijkheden voor het verruimen van vestigingskansen voor onder andere starters en bedrijven of instellingen met een sociaal-maatschappelijke, publieke functie en ondergeschikte horeca.

Energie & Health Campus

We zetten volop in op de realisatie van Energie & Health Campus. Om dit te kunnen bereiken richt E&HC zich de komende jaren op de realisatie van diverse projecten, hierbij denkt E&HC **aan nieuwe labfaciliteiten** (Solarlab, Nucleair Health Center), een aantrekkelijke entree en een informatiecentrum. De realisatie van E&HC zal o.a. zorgen voor meer aantrekkingskracht op (en samenwerkingen met) bedrijven en onderwijs in de regio.

E&HC werkt aan een Masterplan voor de campus. Op basis van dit masterplan brengen zij concrete projecten tot uitvoering. Als onderdeel hiervan maken wij voor E&HC een omgevingsplan en bijbehorend beeldkwaliteitsplan.

In het **nieuwe informatiecentrum** informeert E&HC zowel buurt als regio op een inspirerende wijze over de nieuwste ontwikkelingen. Het informatiecentrum zal een plek worden waar partijen elkaar kunnen ontmoeten. Het etaleert de nieuwste (duurzame) ontwikkelingen en producten op het gebied van Energy & Health.

Wij faciliteren de ontwikkeling van de **nieuwe onderzoeksreactor Pallas** als belangrijke aanjager van de nieuwe campus. Aandachtspunt hierbij is de goede landschappelijke inpassing. Hiervoor hebben we een beeldkwaliteitsplan opgesteld dat onderdeel uitmaakt van het opgestelde bestemmingsplan Pallas-reactor. Het historisch afval van NRG moet veilig naar de permanente opslag COVRA in Zeeland afgevoerd worden.

Om de Pallas-reactor te kunnen realiseren dient er een uitgebreid vergunningetraject te worden doorlopen. De gemeente is binnen dit traject verantwoordelijk voor een deel van de vergunningen, waaronder het bestemmingsplan en de omgevingsvergunning. Op dit moment is het bestemmingsplan voor de realisatie van de Pallas-reactor in procedure. De procedure tot het definitieve bestemmingsplan zullen we zorgvuldig afwickelen.

Agribusiness

Agrarische bouwblokken mogen groeien tot 2 hectare. Hightech landbouw, zoals teelt op water of meerlaags telen, mag groter dan 2 hectare groeien.

We gaan ruimte-voor-ruimte beleid ontwikkelen. Om te voorkomen dat vrijkomende agrarische bebouwing (VAB) in het mooie landschap verloedert, zullen wij maatregelen nemen om bedrijven te compenseren voor het saneren van de oude schuren. Hiervoor zullen we in het ruimte-voor-ruimte beleid een sobere regeling opnemen: enkele woningen per VAB zou voldoende moeten zijn. Ook zien we oplossingen in andere vormen van compensatie, zoals tijdelijke zonneweides of tijdelijke huisvesting van seizoenarbeiders, mits er voldoende draagvlak is in de buurt. Overigens willen we compenserende maatregelen niet, of slechts beperkt inzetten voor vrijkomende agrarische bebouwing die in verval is. Slecht gedrag belonen we niet.

Voor zowel biomassavergisters als windturbines is lokaal draagvlak belangrijk. Wij willen biomassavergisters blijven toestaan, maar er moet wel voldoende afstand van woonwijken blijven en stankoverlast moet actief worden voorkomen. Windturbines staan wij toe, mits in lijn- of parkopstelling langs weg of waterwegen.

Doelstelling 4 Toeristen komen naar onze gemeente en voelen zich hier welkom

Het toerisme is van groot belang voor onze gemeente. Met twee miljoen toeristische overnachtingen per jaar is deze sector een sterke economische motor.

De kilometerslange kustlijn met het strand, de zee en de duinen, de fiets-, wandel en vaarroutes, de rijke cultuurhistorie en de gezellige stad Schagen bieden kansen om dit belang te laten groeien. Wij zetten in op een goed en toekomstbestendig toeristisch product. Een gemeente waar toeristen zich welkom voelen.

Resultaat 4.1 Een goed en beleefbaar recreatief routenetwerk

De kilometerslange poldersloten en vaarten in onze gemeente zijn unieke mogelijkheden voor waterrecreatie. Schagen is met het Noord-Hollands Kanaal en de Groote Sloot aangesloten op het Sloepennetwerk Noord-Holland. Voor een optimale doorbaarheid gaan we enkele knelpunten oplossen. Ook zorgen we voor voldoende aanlegvoorzieningen. Hierdoor kunnen de dorpen Oudesluis, Schagerbrug, Sint Maartensbrug en Burgerbrug profiteren van het watertoerisme. Ook voor de dorpen Dirkshorn en Waarland zien wij kansen. Schagen heeft al een uitgebreid netwerk van fiets- en wandelpaden. Wij zetten in op een goede bewegwijzering met waar mogelijk een verwijzing naar de rijke cultuurhistorie.

Activiteit 4.1a Verbeteren waterrecreatie, aan elkaar verbinden bestaande routes en maken nieuwe recreatieve routes

Waterrecreatie:

Oplossen knelpunten in Sloepennetwerk

Wij zijn blij dat HHNK recent de Grote Sloot heeft uitgebaggerd. Volgende stap is te kijken naar de doorvaarbaarheid in relatie tot de hoogte van de bruggen. We doen onderzoek naar de mogelijkheden en kosten van het ophogen van een drietal bruggen over de Grootte Sloot. Hierdoor kunnen ook grotere sloepen van deze route gebruik maken.

We gaan in gesprek met het HHNK om de kosten voor de benodigde reparatie en het groot onderhoud aan De (Oude)Sluis in beeld te brengen. Dit is noodzakelijk om de sluis weer veilig te kunnen gebruiken voor de waterrecreatie.

We onderzoeken de mogelijkheden en kosten voor het ophogen van twee bruggen in het Rondje Waarland, waardoor aansluiting op het Sloepennetwerk mogelijk is.

Samen met de dorpsraad Dirkshorn werken we aan een plan voor verbetering van de havenfunctie van de Veersloot. We onderzoeken of aansluiting op het Sloepennetwerk haalbaar is.

Verruiming van aanlegmogelijkheden voor de watersport

We maken op strategische plaatsen in de Grootte Sloot aanlegsteigers voor sloepen. Waar mogelijk en haalbaar gaan we deze voorzien van een oplaadpunt voor E-sloepen. Ook in de haven van Schagen maken we een E-oplaadpunt.

We gaan in overleg met de Provincie onderzoeken of vergroting van de aanlegsteigers langs het Noord-Hollands kanaal in Schooldam, Burgerbrug en 't Zand haalbaar is.

In goed overleg met de Stichting Recreatiehaven onderzoeken we de toekomstkansen van de haven van Schagen.

We zoeken aansluiting bij het uitvoeringsplan voor de Waterrecreatie in Noord-Holland Noord van het Ontwikkelingsbedrijf NHN. Samen met hen en de Provincie onderzoeken we de mogelijkheden voor subsidie. Indien voor co-financiering een bijdrage van de gemeente vereist is, komen we met een voorstel naar de raad.

Recreatieve routes

We zorgen voor goede bewegwijzering van de fiets-, wandel- en vaarroutes.

Samen met Recreatie Noord-Holland maken we een plan van aanpak voor het verbinden van (historische) thema's aan bestaande routes. Dat plan voeren we vervolgens uit.

Vanuit de gedachte van Identity Matching zetten wij samen met de gemeente Den Helder de Hollandse Kustroute op. Met deze route willen we bezoekers die al in het gebied zijn en toeristen op weg naar Texel verleiden. We maken het aantrekkelijk om van de N9 af te slaan en de route langs onze mooie kustplaatsen te nemen.

Monumenten

De gemeente Schagen hecht veel waarde aan de historie. Het polderlandschap met de Westfriese Omringdijk is waardevol. De kerktorens en molens vormen daarin belangrijke bakens. Zij zijn een belangrijk onderdeel van onze identiteit. Historische locaties en panden spelen hierbij een belangrijke rol.

Het is belangrijk om cultuurhistorische plekken in een goede staat te bewaren en de verhalen rondom deze plekken te koesteren en uit te dragen. Om die reden wordt de historie zoveel mogelijk gekoppeld aan onze toeristische routes. De gemeente wil behoud van de panden stimuleren en blijft een bijdrage leveren aan de gemeentelijke monumenten. Daarnaast stellen we samen met betrokken stichtingen een subsidieregeling op voor het behoud van onze kerken en molens.

Geluksplekken

Uit bijeenkomsten met schoolkinderen, maatschappelijke organisaties, scholen en inwoners is gebleken dat er draagvlak is voor het maken van geluksplekken. We gaan nu met de stakeholders verder aan de slag om nominaties te verzamelen voor het tot stand brengen van de geluksplekken. Deze plekken vormen een route door de gemeente. Waarvan niet alleen inwoners maar ook onze toeristen kunnen genieten.

Resultaat 4.2 Een kwalitatief en gevarieerd aanbod aan verblijfsrecreatie

De hedendaagse toerist vraagt om een uniek product van goede kwaliteit en een belevenis. De toeristische sector speelt daar op in. Wij faciliteren ondernemersinitiatieven die de kwaliteit en diversiteit van het toeristisch-recreatief aanbod vergroten, of bijdragen aan seizoenverlenging. Wij willen geen strandhuisjes in Callantsoog, Groote Keeten en Sint-Maartenszee, maar juist wel in Petten.

Wij willen geen grootschalige nieuwe recreatieterreinen meer. Kleinschalige initiatieven zijn nog wel mogelijk. Ook uitbreiding van bestaande parken blijft mogelijk, mits daarbij ook de bestaande voorraad recreatiewoningen wordt gerenoveerd. Wij willen toeristische overnachtingen, huisjes gebruiken als tweede woning wordt ontmoedigd.

Wij stimuleren plannen voor uitbreiding van de hotelcapaciteit in de stad. Daarmee vergroten we de aantrekkingskracht voor een weekendje weg.

Wij gaan actief aan de slag met verbetering van de verouderde parken.

Activiteit 4.2a Samen met regio vitaliteitsscan parken maken voor kwaliteitsverbetering, herstructurering of transformatie naar andere bestemming

De regio Noord-Holland Noord (NHN) heeft in afstemming met verblijfsrecreatiebedrijven, (belangen)organisaties en het Ontwikkelingsbedrijf NHN (ONHN) haar visie op verblijfsrecreatie opgesteld. Wij toetsen nieuwe ontwikkelingen, herstructureringen of uitbreidingen van bestaand aanbod op basis van dit ontwikkelkader en stemmen deze regionaal af.

Voor het bestaande aanbod laten we een vitaliteitsscan doen van de parken in de Kop. We maken een plan van aanpak voor de kwaliteitsverbetering, herstructurering of transformatie naar een andere bestemming. Schagen neemt hierin de lead. Voor de uitvoering is in De Kop Werkt! geld gereserveerd.

Aan de hand van het regionale plan van aanpak voor de kwaliteitsverbetering gaan we aan de slag met een verbeterslag voor een aantal verouderde parken in onze gemeente.

Met de ontwikkelaar van Boskerpark maken we goede afspraken voor inpassing in het landschap, kwaliteit en bedrijfsmatige exploitatie.

We maken afspraken met de eigenaar van Huis ter Duin in Petten over de ontwikkeling van een hotel. Aan een andere bestemming wordt niet meer meegewerkt.

Resultaat 4.3 Een sterk toeristisch profiel

De gemeente Schagen heeft een eigen en sterk toeristisch profiel. De vier badplaatsen zijn elk uniek en versterken elkaar daardoor. Samen met de destiniatiemarketing Holland boven Amsterdam zetten we de gemeente Schagen sterk neer als aantrekkelijk en veelzijdig verblijfsgebied met de mooie kust, de bloeiende bollenvelden in het voorjaar, de vele fiets-, wandel- en vaarroutes, de rijke (cultuur)historie, de Westfriese Folklore en de gezellige historische stad Schagen. Toeristen en bezoekers weten onze gemeente en de bezienswaardigheden goed te vinden en voelen zich er thuis. De kwaliteit van het toeristisch product in brede zin is op orde.

De gemeente heeft samen met de ondernemers, horeca en cultuursector in de stad het programma Schagen Marktstad opgezet. Dat legt met trots uit waarom Schagen is ontstaan rond de markt, zowel fysiek als in historisch opzicht. Daarnaast verbindt Schagen Marktstad de vele evenementen in de stad met elkaar en versterkt het de beleving van zowel bezoekers als inwoners. Schagen Marktstad is bekend als bestemming voor een weekendje weg en als centrumstad voor een gezellig dagje uit.

Activiteit 4.3a Meer bekendheid geven aan onze gemeente en regio

De regiogemeenten in Noord-Holland Noord en de destiniatiemarketing organisatie Holland Boven Amsterdam werken samen om onze regio bekendheid te geven. We zetten de gemeente Schagen hierin sterk neer als aantrekkelijk en veelzijdig verblijfsgebied.

Toeristische promotie

Binnen de promotie voor het gehele gebied Holland boven Amsterdam zetten wij in op extra aandacht voor de West Friese folklore, de unieke kwaliteiten van de badplaatsen en Schagen Marktstad. Wij vinden het belangrijke hierbij ook onze eigen inwoner te faciliteren als trotse ambassadeur van onze mooie gemeente.

Samen met ondernemers en Holland boven Amsterdam ondersteunen we op strategische locaties (VVV)informatiepunten.

Schagen Marktstad

We gaan door met het programma Schagen Marktstad. Samen met de ondernemers en betrokken organisaties werken we verder aan een plan om Schagen Marktstad herkenbaar en bekend te maken als gezellige centrumstad. het is gezellig hier om te winkelen, voor een dagje uit en als een prima bestemming voor een weekendje weg.

We starten een vergelijkbaar initiatief met eigen logo's voor alle winkeldorpen. We beginnen met Warmenhuizen.

Toeristisch product

We stimuleren dagrecreatie activiteiten die het toerisme versterken. En zetten ons actieve evenementenbeleid voort. In overleg met organisaties kijken we naar verruiming van de openingstijden van de evenementen.

Resultaat 4.4 Een aantrekkelijke kust

Onze kilometerslange kustlijn is de belangrijkste trekpleister voor toeristen en bezoekers. We zetten in op een goed toeristisch product in de badplaatsen. Hierbij koesteren we de onderscheidende kwaliteiten van de badplaatsen.

Na een grote landelijke discussie is er een kustpact gekomen waarin ruimte is afgesproken voor de toeristische sector en voor de natuur. Beide kunnen elkaar versterken en duidelijkheid is goed. Voor het strand is er nu een heldere zonering. Voor de binnenduinrand nemen we de nog vast te stellen uitgangspunten in de Omgevingsvisie van de provincie Noord-Holland meegenomen. Dit geven we verder vorm in een samenwerkingsagenda.

Activiteit 4.4a Samenwerken met provincie en regiogemeenten

In de nog vast te stellen Omgevingsvisie van de Provincie Noord-Holland is opgenomen dat de uitwerking van de binnenduinrandzone vorm krijgt in een samenwerkingsagenda. Wij nemen daarin actief deel. We bewaken de belangen van de toeristische sector, de natuur, maar ook van andere gebruikers. Bedrijfseconomische ontwikkeling vindt in balans met de natuur plaats.

Vanuit het Regionaal Ambitiedocument De Kop Werkt! werken we samen met de gemeenten Den Helder, Texel, Hollands Kroon en de provincie Noord-Holland aan een uitvoeringsagenda voor een aantrekkelijke Noordzeekust.

We hopen snel duidelijkheid te hebben over het P.A.S. Bij een positief besluit gaan we actief verder met de ontwikkelingen op het strand in Petten. Bij een negatief besluit zoeken we actief naar mogelijkheden voor reparatie.

Activiteit 4.4b Investeren in kwaliteitsverbetering van onze kustdorpen

Structuurvisie Petten

We werken verder aan de groei van Petten tot een volwaardige badplaats. We voeren de projecten binnen de Ruimtelijke Kwaliteit Zwakke Schakels uit:

- Duinlandschap langs de trappen naar het strand
- Verbindingsweg van het strand naar het dorp
- Ontmoetingsplein
- Verbeteren van de verkeerscirculatie en verduidelijken van de diverse wandel- en fietsroutes.

Gebiedsvisie Sint Maartenszee

Vanuit een startgesprek met de nieuwe portefeuillehouder en de ondernemers en bewoners van Sint Maartenszee gaan wij de plannen voor Sint Maartenszee verder uitwerken.

Revitalisering plein Groote Keeten

We hebben een Voorlopig Ontwerp opgesteld, uitgaande van twee varianten. Het Basismodel dat past binnen het beschikbare budget en een Plusmodel met een hoogwaardigere beeldkwaliteit en inrichting. We onderzoeken of er aanvullende middelen gevonden kunnen worden om het Plusmodel te kunnen realiseren.

We verplaatsen het watersportpaviljoen in Callantsoog naar de noordzijde en maken jaarrond vestiging mogelijk.

We vervangen de borden bij de strandslagen. De duinen van Groote Keeten, Callantsoog, Sint Maartenszee en Petten en die noemen we voortaan ook zo.

We houden goed toezicht en zorgen voor goede toegankelijkheid van de strandslagen. Periodiek evalueren we ons strandbeleid (APV).

2 Domein samenleving & gezondheid

Algemeen

Binnen het Domein samenleving & gezondheid gaan we voor een duurzame samenleving, waarin de inwoners zelfredzaam zijn. Dit houdt in dat mensen in staat zijn om in eerste instantie zelf of met hun netwerk de problemen en knelpunten op te lossen die zij ervaren. Inwoners kunnen voorzien in hun eigen levensonderhoud. Ouders zijn primair verantwoordelijk voor de ontwikkeling en ontplooiing van hun kinderen. Pas als dat niet lukt, springen wij als gemeente (tijdelijk) bij. Hierbij zorgen wij er voor dat geen inwoners tussen wal en schip valt.

Inzicht in ons aanbod verbeteren - communicatie

We hebben veel voorzieningen om te zorgen dat iedereen – jong en oud, rijk en arm, gezond en zorgbehoevend de kans krijgt om mee te doen in onze samenleving, om in zijn of haar kracht te komen, zichzelf te ontwikkelen en een sociaal, actief en een betekenisvol leven te leiden. We hebben veel te bieden en we weten de meeste doelgroepen goed te bereiken. Ons aanbod kunnen wij echter nog overzichtelijker maken voor onze inwoners en zodat inwoners dit daardoor mogelijk nog optimaler kunnen benutten.

Eenzijds willen we met gerichte, laagdrempelige communicatie de verschillende doelgroepen meer betrekken bij het ontwikkelen en evalueren van onze diensten en producten. Anderzijds zorgen we dat iedereen eenvoudig de weg weet te vinden naar de voorzieningen die zijn of haar leven betekenisvoller kunnen maken.

Dit willen wij onder andere bereiken door participatief met verschillende doelgroepen en partners een spin-off van de campagne 'Samen werken aan geluk' te ontwikkelen. Dit is specifiek voor het Sociaal domein, waarbij we zowel traditionele media als innovatieve communicatiemiddelen gebruiken.

Extra inzet kwetsbare doelgroepen uit het overschot 2016 Sociaal domein

Tijdens uw raad van 26 september 2017 is besloten uit het overschot van 2016 een bedrag beschikbaar te stellen van 1,55 miljoen om verschillende projecten en plannen binnen het Sociaal domein te realiseren. Het gaat daarbij om de projecten;

- Tijdelijke extra inzet wijkteams (Wijkteams Basis op Orde)
- Kwetsbare jongeren 16-27 jaar (1.1d)
- Buurtgezinnen (1.1e)
- Toekomstplan 18- / 18+ (1.2a)
- Stimuleringsfonds initiatieven (2.1a)
- Lokaal cultuurfonds (2.2a)
- Project Langer thuis wonen in Schagen, doe je samen! (doelstelling 3)
- Dementievriendelijke gemeente (doelstelling 3)
- Communicatie over sociaal domein- Zorgwijzer (3.1.a)

Adviesraden

Binnen de gemeente zijn georganiseerde overlegorganen waar inwoners actief mee kunnen denken over beleid en de te maken keuzes. Voorbeelden hiervan zijn de WMO- en Jeugdadviesraad Schagen (WJAS), de Sportadviesraad Schagen (SARS), de Cliëntenraad ingevolge de Participatiewet, WSW-panel Noorderkwartier, de Kunst- en Cultuur Advies Raad Schagen (KCARS) en de Ondernemers Federatie Schagen (OFS) als formele adviesorganen. Ook het gehandicaptenplatform, de ouderenbonden, de ondernemersverenigingen, bewonersorganisaties, buurthuizen, sportverenigingen en andere belangengroepen zijn belangrijke gesprekspartners. Daarnaast willen we dat er een jeugdraad komt in Schagen.

Budget op basis van coalitieakkoord

In het coalitie akkoord zijn maatregelen opgenomen waarvoor extra budget nodig is. In onderstaande tabel is opgenomen welke budgetten binnen dit domein het betreft.

Omschrijving	2019	2020	2021	2022
Budget muziekonderwijs	135.000	135.000	135.000	135.000
Budget huiskamers in elk dorp of wijk	450.000	450.000	450.000	450.000
Budget intensivering zorg voor ouderen	pm	pm	pm	pm
Dementievriendelijke gemeente	10.000	10.000	10.000	10.000
Budget terugdraaien solidariteitsbijdrage 3e fase (sportverenigingen)	70.000	70.000	70.000	70.000
Budget sporthal Doorbraak (onderhoud)	15.000	15.000	15.000	15.000
Investeringsbijdrage sporthallen Waarland en 't Zand	pm			
Budget nieuwe sporthal Waarland (onderhoud)		15.000	15.000	15.000
Budget uitbreiding Multitreffer (onderhoud)		15.000	15.000	15.000
Budget topsportbeleid	80.000	90.000	100.000	100.000
Budget Kunstroutes	14.500	14.500	14.500	14.500
Budget zonnepanelen verenigings- sport en stichtingengebouwen	250.000	250.000		

Doelstelling 1 Inwoners van Schagen kunnen, waar nodig via onderwijs, jeugdhulp en inkomensondersteuning deelnemen aan de samenleving.

Hiervoor zetten wij in op onderwijs, bewegingsonderwijs en onderwijshuisvesting, opvoedingsondersteuning, jeugdhulp, uitkeringen, toeleiden naar (vrijwilligers)werk, minimabeleid en schuldhulpverlening.

Jeugd

Met de meeste kinderen gaat het goed: lichamelijk en psychisch zijn zij gezond en zij ontwikkelen zich naar verwachting. Zij komen goed voorbereid in het onderwijs en doorlopen deze zonder noemenswaardige problemen. Er zijn echter altijd kinderen bij wie het opgroeien niet probleemloos verloopt. Voor deze groep is preventieve inzet nodig.

Onderwijs

Wij zorgen voor goede onderwijshuisvesting en we zorgen ervoor dat kinderen met een ontwikkelingsachterstand terecht kunnen bij een voorschoolse voorziening. Ook zorgen we voor schoolmaatschappelijk werk, dat een verbinding legt tussen het wijkteam en het onderwijs.

Werk en Inkomen

Ons uitgangspunt is dat mensen zelf in hun levensonderhoud voorzien. Voor mensen die geen werk hebben, hebben we voorzieningen beschikbaar zoals het opdoen van werkervaring, leren van werknemersvaardigheden en toeleiding naar werk. Voor het matchen van vraag en aanbod en het bereik te vergroten werken we in het werkgeversservicepunt samen met andere gemeenten in de Kop (Den Helder, Hollands Kroon en Texel) en het Uvw.

Minimabeleid

Als mensen niet over een minimuminkomen beschikken komen zij in aanmerking voor een bijstandsuitkering. Voor mensen met een minimuminkomen zijn er voorzieningen om te zorgen dat zij deel kunnen nemen aan de samenleving.

Schuldhelpverlening

Goede schuldhulpverlening en het geven van cursussen zijn belangrijk ter voorkoming van schulden. We voeren een preventief beleid en we bieden mensen hulp om hun uitgavenpatroon op orde te brengen en te houden.

Resultaat 1.1 Ieder kind kan zich ontwikkelen en ontplooiën tot een zelfstandig volwassene

- Kinderen moeten een onbezorgde jeugd kunnen hebben
- Ouders die moeite hebben met opvoeden worden ondersteund
- Als er problemen zijn bij het opvoeden, kunnen ouders professionele hulp krijgen

Activiteit 1.1a Realiseren onderwijshuisvesting incl. brede scholen

Het integraal kindcentrum

In Schagen willen wij goed onderwijs voor onze jeugd. Daarvoor willen wij onder andere de ontwikkeling van brede scholen mogelijk maken. Op die manier stimuleren wij de samenwerking van -bijvoorbeeld het consultatiebureau, de kinderopvang en andere functies tot een integraal kindcentrum. Wij hebben hierbij extra aandacht voor de ondersteuning en het behoud van het speciaal onderwijs.

De basisschool

Het basisonderwijs zien wij niet alleen als een belangrijke voorziening voor de jeugd, maar ook als een belangrijke sociale voorziening voor een buurt, wijk of een kern. Het is de plek waar ouders elkaar ontmoeten, maar ook stichtingen en verenigingen hun activiteiten ontplooiën. Wij willen daarom graag dat onze scholen blijven bestaan. Daarop richten wij ons beleid. Hierbij zijn wij ons ervan bewust dat een schoolbestuur (en de ouders) uiteindelijk beslissen over het voortbestaan van de school.

Nieuwbouw en renovatie

Bij nieuw te bouwen en te renoveren scholen is het van belang dat de realisatie in samenspraak gebeurt met de inwoners en verenigingen. Hierover maken wij afspraken met de schoolbesturen. Ook vinden wij het van belang dat onze scholen toegankelijk zijn voor alle doelgroepen waaronder personen met een beperking.

Schoolcampus Waldervaart

In het Integraal huisvestingsplan 2019-2023 staat de nieuwbouw van scholen in de Waldervaart. Deze nieuwbouw maakt onderdeel uit van de centrumontwikkeling Waldervaart. Het is hierbij een uitdaging om binnen de nieuwbouwbudgetten voor de scholen een toekomstbestendige schoolcampus en integraal kindercentrum te ontwikkelen. Daarnaast moeten de kinderen eventueel tijdelijk op een andere locatie les krijgen totdat de nieuwbouw klaar is. Ook is er specifieke aandacht voor de verkeersveiligheid door bijvoorbeeld een schoolzone of een KISS & Ride zone.

Activiteit 1.1b Uitvoeren onderwijsbeleid

Het aanbod in het onderwijs

In de afgelopen jaren hebben wij extra middelen vrij gemaakt voor specifiek aanbod in het onderwijs. Schoolzwemmen, obesitasbestrijding, voorlichting, de geluuskoffer en schoolgymnastiek blijven beschikbaar voor de scholen die daar aan willen deelnemen.

Schoolmaatschappelijk werk

Ook blijven wij het schoolmaatschappelijk werk aanbieden in het basis- en voortgezet onderwijs en op het ROC. Hiervoor werken wij intensief samen met de school, het schoolmaatschappelijk werk en het wijkteam.

Cultuur op school

De samenwerking tussen het onderwijs en het culturele veld krijgt vorm in het project Cultuur op School (2017-2021). Triade voert het partnerschap met het onderwijs uit en de KCARS zet zich in om de lokale verenigingen hierbij te betrekken. Bestaande budgetten verdelen we op een andere manier. Daarnaast zetten we (nieuwe) incidentele middelen in om de deelname van jeugd aan culturele activiteiten te stimuleren.

Muziekonderwijs

Naast het bestaande aanbod willen wij het mogelijk maken dat (aansluitend op de reguliere lessen) op school muziekonderwijs wordt aangeboden. Op deze manier willen wij onze jeugd de mogelijkheid bieden hun muzikale talent te ontdekken en verder te ontwikkelen. Hiervoor gaan wij een inventarisatie doen onder de scholen naar bestaande activiteiten en wensen/behoefte. Op basis van deze inventarisatie bieden wij het muziekonderwijs aan.

Geschiedenislessen

We willen ouderen vragen gastlessen op het gebied van geschiedenis te verzorgen. Op deze manier stimuleren wij behalve kennisoverdracht ook ontmoeting tussen generaties. Hierover gaan wij in het gesprek met het basisonderwijs en de Lokale Educatieve Agenda (LEA).

Samenwerking

Het onderwijs is een belangrijke samenwerkingspartner. We willen dan ook de samenwerking versterken met het MBO-onderwijs op het ROC en het Clusius College. Daarbij bevorderen wij de samenwerking tussen het ROC en het bedrijfsleven. Daarnaast gaan wij samen met de Universiteit Wageningen en het Clusius College zoeken naar de mogelijkheid voor HBO agrarisch onderwijs in de regio.

Leerlingenvervoer

Om ieder kind het onderwijs te bieden dat het nodig heeft, bieden wij een vergoeding voor het leerlingenvervoer aan ouders die hiervoor in aanmerking komen. Het contract met de huidige aanbieder van het leerlingenvervoer loopt tot augustus 2019 met de mogelijkheid om drie keer een jaar te verlengen.

Activiteit 1.1c Waarborgen kwaliteit kinderopvang en aanbieden Vroeg- en Voorschoolse Educatie

Voor- en Vroegschoolse Educatie

Kinderen met een spraak- of taalachterstand bieden wij de Vroeg- en Voorschoolse Educatie (VVE) aan. Voor de uitvoering van de VVE maken we diverse afspraken, namelijk:

- beleidsafspraken met de GGD en de VVE-aanbieders

- resultaatafspraken met het onderwijs en de VVE-aanbieders
- het bepalen van het taalniveau bij alle VVE medewerkers en waar nodig verbeteren

Tegemoetkoming in de kosten

Wij voorzien in een tegemoetkoming in de kosten voor de (peuter)opvang voor ouders met een sociaal medische indicatie (SMI) een kind met een VVE-indicatie en kostwinnersgezinnen. Wij doen dit omdat wij de financiële drempel voor ouders willen wegnemen om in de voorschoolse periode hun kinderen spelenderwijs te laten leren.

Toezicht en handhaving

De GGD voert het toezicht en handhavingbeleid van de gemeente uit. Hiermee waarborgen wij de kwaliteit van al onze kinderopvanglocaties in onze gemeente. Hiervoor worden jaarlijks de kinderdagverblijven, peuteropvang en voor- en naschoolse opvang geïnspecteerd.

Activiteit 1.1d Voorkomen schooluitval

Leerplicht

Wij controleren op het ongeoorloofd afwezig zijn op school. Hiervoor hebben scholen contact met de leerplichtambtenaar. Zij spreken jongeren en hun ouders aan op hun gedrag en de gevolgen daarvan. Om jongeren weer naar school te krijgen werken de scholen samen met het wijkteam en indien nodig wordt bureau Halt ingezet.

Kwalificatieplicht

Een diploma biedt meer kans op een baan. Daarom moeten jongeren naar school vanaf 5 jaar totdat zij een diploma (startkwalificatie) hebben behaald of 18 jaar zijn geworden. Een startkwalificatie is (minimaal) een diploma havo, vwo of mbo (niveau 2 of hoger). Een jongere heeft een kwalificatieplicht wanneer hij nog geen diploma heeft en tussen de 16 en 18 jaar is. In Schagen zien wij er op toe dat jongeren aan hun kwalificatieplicht voldoen .

Regionaal Meld- en Coördinatiefunctie (RMC) en leerplicht

Voor de uitvoering van de RMC en leerplichttaken heeft het landelijke onderzoeksbureau KBA in 2017 het advies uitgebracht om te regionaliseren. In 2018 maken de gemeenten Den Helder, Hollands Kroon, Schagen en Texel afspraken over de manier waarop het advies geïmplementeerd kan worden. Het doel is uiterlijk in het schooljaar 2018-2019 te starten. We zijn hiervoor met het onderwijs, de RMC en leerplichtmedewerkers al een traject gestart en het doel - namelijk regionaliseren - is bepaald. Regionaliseren heeft een meerwaarde voor de kwaliteit, continuïteit en effectiviteit van de uitvoering van de RMC en leerplichttaken. Het is een uitdaging om bij deze regionalisering goed aan te sluiten bij de werkwijze van de verschillende wijkteams, zodat daar waar nodig een hulpvraag integraal opgepakt wordt.

Activiteit 1.1e Aanbieden Opvoedondersteuning

Integrale aanpak jeugdgroepen

Onze jeugd mag 'chillen' in de openbare ruimte. Mocht daarbij sprake zijn van intimiderend gedrag of vervuiling, dan spreken wij hen daar op aan. Hiervoor onderhouden de wijkteams goed contact met onze jongeren. Om dit contact verder te verbeteren gaan de wijkteams het gebruik van sociale media uitbreiden en optimaliseren.

Bij het aanpakken van overlast door jeugdgroepen staat de individuele positieve benadering van jongeren centraal en werken politie, BOA's, leerplicht, gecertificeerde instellingen en wijkteams nauw samen. Op deze manier behouden wij integraal toezicht op de overlast

gevende jeugdgroepen in de gemeente Schagen.

Preventieve pedagogische opvoedondersteuning

De komende jaren bekijken we of ons preventieve aanbod voldoende antwoord geeft op vragen van inwoners of dat er wellicht meer behoefte is aan ondersteuning. Hierbij gaat het onder andere om Home Start (opvoedondersteuning door vrijwilligers), opvoedspreekuur, VoorZorg (begeleiding van jonge moeders met weinig sociale steun), schoolmaatschappelijk werk en Positief opvoeden.

Pilot 'Stevig ouderschap'

Deze preventieve inzet door jeugdverpleegkundigen start vaak al in de prenatale fase om vroegtijdig een jong gezin te kunnen ondersteunen. De aanvraag loopt via het wijkteam. Evaluatie in 2018 gezien de toenemende vraag.

Buurtgezinnen

Opgroeiende kinderen zijn gebaat bij continuïteit in relaties. Met het aanbod van Buurtgezinnen.nl worden langdurige relaties tussen gezinnen die steun nodig hebben bij het opvoeden van de kinderen en gezinnen die dat graag willen geven, gerealiseerd. Buurtgezinnen is er voor alle gezinnen met kinderen van 0 tot 23 jaar, die niet op hun eigen netwerk kunnen terugvallen. Het vraaggezin en steungezin maken samen afspraken over de invulling van de ondersteuning onder leiding van de coördinator van Buurtgezinnen voor een begeleide koppeling van maximaal twee jaar.

Activiteit 1.1f Vormgeven Jongerenraad

Van leerling-raden naar jeugdraad

Met de begeleiders van de leerling-raden van het Regius College hebben wij gesproken over een samenwerking tussen de drie leerling-raden en de gemeente. Op die manier kunnen wij vraagstukken voorleggen aan een doelgroep die moeilijk te bereiken is. In september 2018 plannen we een eerste bijeenkomst met de leerling-raden. In aansluiting hierop willen wij een jongerenraad vorm gaan geven met het Clusius College, ROC Kop van Noord-Holland en jongeren die werken. Wij willen een serieuze dialoog met jongeren en we willen gebruik maken van hun goede ideeën. Ook hierbij willen we de sociale media gebruiken om de communicatie met jongeren te versterken.

Jongeren gaan politiek

Wij doen mee aan het project Jongeren gaan politiek bij het Regius College en willen waar mogelijk uitbreiden naar het Clusius College en het ROC Kop van Noord-Holland.

Resultaat 1.2 Er is ondersteuning en jeugdhulp voor onze inwoners die dat nodig hebben

- Voor Wmo- en Jeugdzorgprofessionals ruimte en dus tijd creëren voor medemenselijkheid
- Maatwerk blijven leveren op sociaal beleid, bereikbaarheid zo laagdrempelig als mogelijk is en niet-digitaalvaardige ouders persoonlijk benaderen
- Zichtbaarheid van de wijkteams vergroten door ze spreekuur in de dorpen en wijken te laten houden
- Kinderen moeten een onbezorgde jeugd kunnen hebben
- Ouders die moeite hebben met opvoeden worden ondersteund
- Als er problemen zijn bij het opvoeden, kunnen ouders professionele hulp krijgen
- Als het opvoeden misgaat, gaat het belang van het kind voor

Activiteit 1.2a Aanbieden individuele voorzieningen jeugdhulp

Samenwerken in de jeugdhulp

Kwalitatief passende jeugdhulp voor kinderen en hun netwerk is belangrijk. Dat vraagt om maatwerk. Samen met de gemeenten Den Helder en Texel kopen wij de maatwerkvoorzieningen in. Het gaat om hierbij om:

- Ambulante jeugdhulp/begeleiding
- Dagbesteding
- (GGZ) behandeling
- Pleegzorg
- Verblijf

Pleegzorg

Bij de individuele voorzieningen voor de jeugd gaat onze speciale aandacht uit naar pleegzorg. Wij zien graag dat kinderen opgevangen worden in een pleeggezin in plaats van in een intramurale voorziening, zodat we voor het kind zoveel mogelijk een gezinssituatie behouden. Voor het optimaliseren en vergroten van aanbod voor pleegzorg inventariseren wij met de regio's West-Friesland en Alkmaar de initiatieven die er zijn en stemmen af hoe wij pleegzorg kunnen stimuleren en versterken.

Jeugdzorgplus

Jeugdzorgplus is een vorm van gesloten verblijf. Jongeren worden verwezen naar Jeugdzorgplus na uitspraak van de rechters. Deze voorziening kopen wij in samen met de regio's West-Friesland en regio Alkmaar om:

- de kwaliteit van Jeugdzorgplus te verbeteren
- de instroom van jongeren in Jeugdzorgplus te beperken, en
- de uitstroom uit Jeugdzorgplus verbeteren

Dit doen wij door onder andere de extramurale en ambulante voorzieningen te versterken en integraal (intersectoraal) te werken.

Integrale Crisisdienst Jeugd 0-18

Op 1 januari 2018 hebben het consortium Stichting GGZ NHN/Triversum, De Jeugd- en Gezinsbeschermers en Parlan en de 18 gemeenten in Noord-Holland Noord een overeenkomst gesloten voor het realiseren van een Integrale Crisisdienst Jeugd 0-18 jaar. Deze dienst moet op 1 juli 2018 operationeel zijn. Voor 2019 en 2020 staat de doorontwikkeling van deze crisisdienst naar 23 jaar en 100 jaar op de agenda.

Toekomstplan 18+

Volwassen worden is een complex proces. Er verandert veel op alle leefgebieden. Niet voor alle jongeren gaat de stap naar volwassenheid even probleemloos waardoor maatwerk noodzakelijk is. Het 'Toekomstplan' is een *middel* om dit maatwerk te realiseren en moet eraan bijdragen dat jongeren, gemeente en aanbieders tijdig de juiste stap zetten om jongeren goed voor te bereiden op de veranderingen op alle leefgebieden. Het wijkteam gaat met deze 'toekomstplannen' ervaring opdoen.

Praktijkondersteuner jeugd GGZ (POH Jeugd)

De POH Jeugd is een innovatief project waarbij jeugd GGZ laagdrempelig wordt aangeboden in de huisartsenpraktijken. Doel is dit te realiseren in alle huisartsenpraktijken in

de gemeente Schagen. Hieraan gaan wij uitvoering geven in samenwerking met de huisartsen, de koepelorganisatie, de aanbieder van POH jeugd en de wijkteams.

Activiteit 1.2 b Aanbieden Jeugdbescherming en jeugdreclassering

Gecertificeerde instellingen

Jongeren die een misdrijf hebben begaan vallen onder jeugdbescherming of jeugdreclassering. Het gaat over Onder Toezicht Stelling (OTS), Voogdij en drang. De huidige gecertificeerde instellingen voeren deze maatregelen uit: De Jeugd- en Gezinsbeschermers, Willem Schrikkergroep, en Leger des Heils. Om te voorkomen dat de jongeren opnieuw in de fout gaan is het belangrijk dat zij goed worden begeleid. Hierbij is de rol van de gecertificeerde instellingen essentieel.

Daarnaast moet de veiligheid op een duurzame manier worden hersteld, zodat de jongeren maar ook overige gezinsleden zich op een positieve manier (binnen hun mogelijkheden) kunnen ontwikkelen.

Beschermingstafel/Veiligheidshuis Den Helder

De beschermingstafel is een wettelijk verplicht in te zetten hulpmiddel voor het wijkteam en gecertificeerde instellingen om ouders en/of jongeren te motiveren hulp aan te nemen. Het wijkteam en/of gecertificeerde instellingen gaan samen met de Raad voor de Kinderbescherming in gesprek met ouders en jongeren. De beschermingstafel voeren wij samen met de gemeenten Den Helder, Texel en Hollands Kroon uit.

Naast de beschermingstafel bespreken we casussen in het Veiligheidshuis. Het Veiligheidshuis is een samenwerking tussen justitie, politie, jeugdzorg, slachtofferhulp en de gemeenten Den Helder, Hollands-Kroon Texel en Schagen. Het gaat om multi problem casussen op het gebied van veiligheid en criminaliteit.

Activiteit 1.2c Aanbieden Veilig Thuis en integrale crisisdienst (zie ook 3.2)

Veilig Thuis

De GGD Hollands Noorden voert de taken voor Veilig Thuis uit. Deze taken vallen niet onder de Gemeenschappelijke regeling. De gemeenten in de regio's Alkmaar, West-Friesland en Kop van Noord-Holland hebben hiervoor een dienstverleningsovereenkomst met de GGD afgesloten. Het contractmanagement en de aansturing komen onder de Bovenregionale Stuurgroep Specialistische Jeugdhulp te vallen. Aandachtspunt de komende jaren blijft het terugdringen van de wachtlijsten bij Veilig Thuis. Goede triage (eerste analyse van de hulpvraag) is noodzakelijk om de veiligheid in gezinnen, onder kinderen en onder ouderen te borgen.

Met ingang van 1 januari 2019 veranderen de afspraken die voortkomen uit de meldcode (code voor professionals voor het afwegen van de risico's en in te zetten hulp bij vermoeden van huiselijk geweld en kindermishandeling). Vanaf dat moment moet er in de meldcode een afwegingskader zijn opgenomen. Dit helpt professionals om in te schatten of er sprake is van acuut of structureel huiselijk geweld, kinder- en/of oudermishandeling en of melden bij Veilig Thuis een noodzakelijke stap is. Een melding stelt Veilig Thuis in staat de radarfunctie te vervullen. Het is van belang dat iedereen signalen en vermoedens van huiselijk geweld, kinder- en/of oudermishandeling meldt zodat ze op de radar komen bij Veilig Thuis en zij deze langere tijd kunnen volgen om vast te kunnen stellen dat het stopt.

Hiermee krijgt Veilig Thuis de regierol in de veiligheid. Veilig Thuis beoordeelt of de veiligheid met het al bestaande hulp- of behandelaanbod voldoende is geborgd. Veilig Thuis neemt

niet de hulpverlening over, maar is verantwoordelijk voor de regie op de casus voor wat betreft de veiligheid. Het idee is dat Veilig Thuis zeer ernstige casussen ook over langere tijd blijft volgen. De verwachting is dat op grond hiervan het aantal meldingen bij Veilig Thuis zal stijgen.

Resultaat 1.3 Waar nodig biedt de gemeente (tijdelijk) ondersteuning om te kunnen voorzien in eigen levensonderhoud of te participeren naar vermogen

- Behouden van het bestaande pakket aan sociale zekerheid voor inwoners.
- Maatwerk blijven leveren op sociaal beleid, bereikbaarheid zo laagdrempelig als mogelijk is en niet-digitaalvaardige ouderen persoonlijk benaderen.
- Randon wijkteams voldoende ruimte en middelen beschikbaar houden voor maatwerk.

Activiteit 1.3a Bieden van inkomensondersteuning

De gemeente is voor het behoud van het bestaande pakket aan sociale zekerheid voor de inwoners. We hebben een breed aanbod aan voorzieningen beschikbaar om mensen te kunnen activeren. We zetten in op maatwerk en begeleiden mensen met een uitkering naar onderwijs, werk of vrijwilligerswerk. Het is belangrijk dat mensen die een uitkering ontvangen meedoen aan de samenleving. We zetten blijvend in op vermindering van het aantal bijstandsgerechtigden.

We hanteren een ruimhartig en motiverend beleid voor bijstandsgerechtigden die niet kunnen werken. Als het bijvoorbeeld voor iemand erg belangrijk is dat hij toegelaten kan worden in Beschut werken, maar op de wachtlijst staat omdat de taakstelling vervuld is, plaatsen we, bij wijze van uitzondering, iemand boven de taakstelling. Of als iemand door een opleiding van één of twee jaar te volgen duidelijk meer kans maakt op duurzame uitstroom naar werk, dan krijgt hij de kans zo'n opleiding, eventueel met behoud van zijn uitkering, te volgen.

Bij mensen die wel kunnen, maar niet willen werken hanteren we een streng beleid (onder andere sancties als tijdelijke korting of uitsluiting van de uitkering).

Activiteit 1.3b Inwoners begeleiden naar werk

We proberen mensen te begeleiden naar betaald werk. Als dat (nog) niet mogelijk is kunnen zij werkervaring opdoen, vrijwilligerswerk doen of op een andere wijze meedoen aan activiteiten (onder andere door Sociale Activering of Tegenprestatie). We maken daarbij gebruik van bestaande organisaties zoals Wonen Plus Welzijn, Mee&deWering, Vluchtelingenwerk, Noorderkwartier en Agros. Deze organisaties werken samen in het project "*Versterken door Samenwerken*", het zogenoemde Vds-campus model. Dit model biedt de mogelijkheid voor mensen om te beginnen met activering en te groeien naar uiteindelijk betaald werk.

We geven extra aandacht aan jongeren, onder andere door bedrijven te stimuleren stageplaatsen aan te bieden en, als zij moeite hebben om zelf werk te vinden, hen daarbij te ondersteunen.

We werken op regionaal niveau samen met de gemeenten Den Helder, Hollands Kroon en Texel in het Werkgeversservicepunt. Daarin worden vraag en aanbod op de arbeidsmarkt gebundeld waardoor we de kansen op de match hiervan vergroten. Werkgevers worden

daarbij gestimuleerd om lager geschoold werk te bundelen (jobcarving), zodat er vacatures komen voor mensen uit het uitkeringsbestand van de gemeente.

In het kader van het programma De Kop Werkt! werken we samen in het sub-programma Match 2020. Daarin zijn voor de vier sectoren: agri, zorg, techniek en recreatie en toerisme sectorplannen opgesteld om het matchen van vraag en aanbod te versterken.

De sectorplannen bevatten acties om de aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt te versterken.

Ook zijn of worden op korte termijn convenanten met het onderwijs en bedrijfsleven gesloten om jongeren te stimuleren te kiezen voor werken in een sector of om de aansluiting te verbeteren. Match 2020 stimuleert tevens via jobcarving de instroommogelijkheden voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt.

We zijn ook op het niveau van Noord-Holland-Noord met alle 18 gemeenten verbonden om beleid en uitvoering te ontwikkelen voor verbetering van het matchen van vraag en aanbod op de arbeidsmarkt. We zijn daarvoor zowel lid van het Ontwikkelbedrijf NHN als het Regionaal Platform Arbeidsmarktbeleid NHN.

Om laaggeletterdheid terug te dringen werken we op niveau van Noord-Holland-Noord samen bij het Uitvoeringsplan Educatie. Voor gemeente Schagen betekent dit dat inwoners gebruik kunnen maken van het cursusaanbod van het ROC Kop van Noord-Holland. Met de Kop Groep Bibliotheken werken we samen in het Taalhuis. Dit is een laagdrempelige voorziening om mensen te stimuleren de Nederlandse taal goed te leren. Dit aanbod is primair gericht op Nederlanders die moeite hebben met lezen en schrijven. Buitenlanders die hun Nederlandse taalvaardigheden willen verbeteren kunnen er ook gebruik van maken.

Activiteit 1.3c Inzet van beschut werk en voormalig WSW

We zorgen ervoor dat we voldoen aan de landelijke taakstelling voor Beschut werken. De Gemeenschappelijke Regeling Gesubsidieerde Arbeid voert deze regeling in samenwerking met Noorderkwartier uit. De taakstelling voor 2018 is 9. Dat aantal is inmiddels bereikt. Eind 2019 moeten tenminste 12 mensen een dienstverband Beschut werken hebben.

De voormalige Wsw is een afbouwregeling. Sinds 2015 vindt geen nieuwe instroom meer plaats. De mensen die op 1 januari 2015 een Wsw-dienstverband hadden behouden hun rechten, totdat zij door pensionering of om andere redenen het dienstverband beëindigen. Medio 2018 hadden 168 mensen uit Schagen een Wsw-dienstverband. In 2015 waren dat er 189.

Activiteit 1.3d Bieden van integratieactiviteiten aan vergunninghouders

Vluchtelingen voor oorlog en onderdrukking vangen we als gemeente vanzelfsprekend op. Het is belangrijk dat zij snel integreren in de samenleving. Vluchtelingenwerk is een belangrijke partner bij de opvang en begeleiding en we blijven deze Stichting ondersteunen. Met de taalaanbieder gaan we in overleg om een flexibeler programma te organiseren, zodat vergunninghouders makkelijker en sneller werk kunnen aannemen of aan activiteiten kunnen deelnemen. Daardoor bevordert hun integratie in de Nederlandse samenleving en is de kans dat zij werk krijgen groter.

Activiteit 1.3e Aanbieden Geluksbudget

Mensen die moeite hebben om te participeren in de samenleving en in een isolement zitten of dreigen te raken of eenzaam zijn, kunnen in aanmerking komen voor een bedrag van maximaal € 500 om activiteiten te kunnen gaan ondernemen.

Bij de start van de regeling per 1 januari 2018 werden er veel aanvragen ingediend. Daarna zwakte het tempo af. Bij de tweede tussenrapportage 2018 zullen we aangeven of het budget moet worden aangepast.

Resultaat 1.4 Er is voor inwoners met een inkomen op of onder het bestaansminimum (tijdelijke) ondersteuning

- Regelingen voor minima zoals bijvoorbeeld Meedoen in de Noordkop, collectieve ziektekostenverzekering, gemeentelijk noodfonds en bijzondere bijstand te behouden.
- Behouden van het bestaande pakket aan sociale zekerheid voor inwoners.

Activiteit 1.4a Aanbieden Bijzondere bijstand, Kindpakket, Ouderenpakket en Collectieve ziektekostenverzekering

Uitgangspunt is dat inwoners zelf voorzien in hun levensonderhoud. Er zijn echter situaties waarin zij dit voor korte of langere tijd niet zelf kunnen. De gemeente biedt de volgende voorzieningen aan mensen met een minimum inkomen of schulden:

- Bijzondere bijstand voor noodzakelijke kosten.
- Minima- en armoedebeleid voor (nood)zorg en steun en om te kunnen deelnemen aan bijvoorbeeld educatie, sport en cultuur. Een belangrijke doelgroep hierin zijn kinderen, hiervoor hebben we het Kindpakket. Daarnaast hebben we voor ouderen die in een isolement verkeren of eenzaam zijn het Ouderenpakket. Het kindpakket en het ouderenpakket worden via de website Meedoen in Schagen beschikbaar gesteld.
- Bijzondere bijstand voor inrichtingskosten
- De collectieve ziektekostenverzekering, waarmee mensen een gedeeltelijke vergoeding van de premie aanvullende ziektekostenverzekering kunnen krijgen. Deze aanvullende verzekering vergoed onder andere het verplichte eigen risico en de eigen bijdrage Wmo.

Activiteit 1.4b Aanbieden schuldhulpverlening

Het beleid en de uitvoering van de schuldhulpverlening zetten we onverminderd voort. Preventie is daarbij een belangrijk onderwerp. Schulden voorkomen is beter dan ze op te lossen. Daarvoor wordt les gegeven aan leerlingen in de voortgezet en middelbaar onderwijs. Daarnaast zijn er schuldhulpmaatjes beschikbaar en worden trainingen, cursussen en andere voorzieningen aangeboden, zoals die van het Nibud. Er is extra aandacht voor de gezinssituatie als er sprake is van schulden om te voorkomen dat kinderen de dupe worden van de schulden van hun ouders.

Activiteit 1.4c Ondersteunen Noodfonds en Voedselbank

Inwoners die moeten leven van een inkomen onder de bijstandsnorm komen in aanmerking voor hulp van de Voedselbank. We ondersteunen de Voedselbank daarvoor met een financiële bijdrage

Het Noodfonds voorziet in hulp aan mensen die een financieel probleem hebben dat niet door andere voorzieningen opgelost kan worden. Deze mensen kunnen een lening krijgen van het Noodfonds. We ondersteunen als gemeente het Noodfonds financieel om dit mogelijk te maken. Het Noodfonds krijgt ook subsidie van de kerken in Schagen.

Doelstelling 2 Inwoners van Schagen geven hun sportieve, sociale en culturele leefomgeving en beleving vorm

Hiervoor zetten wij in op het subsidiëren van vrijwilligersactiviteiten, sport en cultuurbeleid, accommodatiebeleid en op het bevorderen van de veiligheid inclusief evenementen.

Algemeen

Plezier, ontspanning, gezondheid, zelf iets maken en contact hebben met anderen zijn de belangrijkste redenen voor mensen om sportief en cultureel actief te zijn.

Sport- en cultuurdeelname blijkt bij te dragen aan gezondheid en welbevinden en zowel sociale cohesie binnen de eigen groep als tussen groepen te versterken. Niet voor niets zijn cultuur en sport overal aanwezig in onze samenleving.

Cultuur en sport als middel om de doelen in het sociaal domein te realiseren ligt daarom voor de hand. Sport en cultuur zetten wij in als participatiemiddel, hetgeen tot uiting komt in het subsidie- en accommodatiebeleid. Daarbij koesteren wij onze vrijwilligers. Zij en het verenigingsleven dragen elkaar een warm hart toe. Om dit allemaal mogelijk te maken speelt ook de veiligheid een belangrijke rol, die wij als gemeente hierin waarmaken.

Resultaat 2.1 Inwoners geven zelf vorm aan deelname en ontmoeting

Handelen met verenigingen vanuit een vertrouwensbasis, zonder bureaucratie

Activiteit 2.1a Verstrekken Subsidies vrijwilligersactiviteiten jeugd, sport, ouderen, cultuur en ontmoeting

Ondersteuning van verenigingen zodat de inwoners blijven participeren en bewegen
Het subsidiebeleid is in 2017 geëvalueerd. Hiermee is de basis gelegd voor ondersteuning aan de verenigingen. De belangrijkste pijlers van dit beleid zijn participatie, bewegen en stimuleren van de jeugd.

Topsportbeleid

Wij willen komen tot een plaatselijk topsportbeleid, met steun voor topsporters uit de gemeente.

Kunstroutes

De kunstroutes in Schagen mogen zich verheugen in een groeiende belangstelling. Wij gaan daarom het subsidiebudget voor kunstroutes ophogen naar € 25.000 per jaar.

Resultaat 2.2 Ter bevordering van deelname en ontmoeting bieden we algemene voorzieningen aan voor sport en cultuur en faciliteren we accommodaties

Schagen gaat voldoen aan het VN-verdrag voor de rechten van personen met een beperking. Toegankelijkheid voor iedereen is het uitgangspunt.

Activiteit 2.2a Ondersteunen Cultuurfonds en KCARS

Kunst en Cultuur AdviesRaad Schagen (KCARS)

De Kunst en Cultuur Advies Raad Schagen (KCARS) heeft de afgelopen jaren haar bestaansrecht meer dan waargemaakt. Zij vervult een belangrijke rol in de verbinding tussen partijen in het culturele veld (professionals, amateurs en verenigingen). Ook de verbinding met het onderwijs wordt gelegd.

Cultuurfonds

Met een bijdrage uit het overschot sociaal domein 2016 heeft de raad een financiële bodem gelegd voor een Cultuurfonds Schagen door eenmalig een bedrag van € 200.000 beschikbaar te stellen. Daarnaast zoekt de KCARS lokale partners en particulieren die via giften, legaten of sponsoring financieel aan het fonds willen bijdragen. Verenigingen en instellingen kunnen aanvragen indienen bij de Kunst- en Cultuur Adviesraad Schagen (KCARS), die een advies aan het college geeft. Een aandachtspunt voor de komende jaren is het stimuleren van financiële bijdragen aan het fonds, zodat het kan blijven bestaan.

Activiteit 2.2b Uitvoeren bibliotheekwerk

Bibliotheekwerk

De komende jaren zal KopGroepBibliotheken niet op minder, maar juist op meer plekken aanwezig zijn. Dat komt deels door het programma 'Bibliotheek op School', maar ook doordat het aantal servicepunten wordt uitgebreid. Dit laatste is mogelijk door provinciale subsidie. Ook op digitaal gebied is steeds meer mogelijk. Het aantal beschikbare e-booktitels groeit gestaag en mensen kunnen in de bibliotheek terecht voor hulp en advies bij digitale zaken.

Bij het activiteiten aanbod maakt KopGroepBibliotheken gebruik van talenten en kwaliteiten die in de samenleving aanwezig zijn. Zo ontstaat een mix van professioneel aanbod en activiteiten die georganiseerd worden door burgerparticipatie. Ook in het terugdringen van de laaggeletterdheid heeft KopGroepBibliotheken een functie, met name vanwege de activiteiten van het 'Taalhuis'.

Hiervoor hebben wij meerjarenafspraken (2018-2020) gemaakt met KopGroepBibliotheken.

Activiteit 2.2c Uitvoeren Museumbeleid

Museumbeleid

Met het vaststellen van het museumbeleid door uw raad in 2017 zijn de kaders en de ambities voor het museumbeleid vastgesteld. Deze voeren we in de komende jaren uit. Ook zetten we in op samenwerking tussen musea voor de marketing en communicatie.

Kunst in de openbare ruimte

De Werkgroep Beeldende Kunst van de KCARS geeft advies over de (ver)plaatsing van kunstwerken in de openbare ruimte. Inmiddels is er een goed overzicht van alle werken in de openbare ruimte met een beschrijving van het werk en de kunstenaar op de website van de gemeente. Dit is de basis.

Activiteit 2.2d Uitvoeren lokaal omroepbeleid

SchagenFM

SchagenFM is een belangrijke voorziening in de communicatie voor onze inwoners. Deze lokale radio/tv zender bewijst zich door professionele programma's te maken die aanspreken bij onze inwoners.

Landelijk wil men tot een streekomroep komen en de betrokken gemeenten en zenders in de Kop van Noord-Holland stemmen in met deze streekindeling.

Als gemeente blijven wij ons, samen met SchagenFM, inspannen om tot een streekomroep te komen.

Activiteit 2.2e Aanbieden sportstimuleringsactiviteiten

Beweging op en rond school

Door de inzet van de combinatiefunctionarissen en vakleerkrachten op en rond de school stimuleren wij onze jeugd deel te nemen aan sport- en bewegingsactiviteiten en het ervaren van plezier in bewegen.

Aangepaste sporten

Mensen met een beperking kunnen volwaardig deelnemen aan sport- en beweegactiviteiten bij sportverenigingen door de inzet van Team Sportservice. Zij ondersteunen verenigingen en sporters met een beperking. Ook organiseren zij zelf activiteiten op maat voor deze doelgroep.

Faciliteren sportevenementen/-activiteiten en -verenigingen

Sportverenigingen worden ondersteund bij hun activiteiten. Daarnaast zetten zij zich in om de maatschappelijke rol van de sportverenigingen te vergroten. Wij onderzoeken waar er in de verschillende dorpen en wijken mogelijkheden zijn om dagbesteding als geïndiceerde voorziening Wmo open te stellen voor alle inwoners, waarbij de bestaande sport-, en welzijnsverenigingen een rol kunnen spelen. Hier kijken wij ook naar een verbinding met de bestaande Doet&Ontmoet activiteiten.

Sport en bewegen in de wijk

Realiseren van een vraaggericht en laagdrempelig sport- en beweegaanbod voor kwetsbare doelgroepen.

Ook geeft Team Sportservice uitvoering aan het project Jongeren Op Gezond Gewicht (JOGG) Hierover kunt u meer lezen onder resultaat 3.3.b Lokaal uitvoeringsprogramma gezondheidsbeleid.

Activiteit 2.2f Uitvoeren accommodatiebeleid

Duurzame maatregelen

Verenigingen en stichtingen met een eigen accommodatie ondersteunen we om duurzame maatregelen te treffen om de energielasten drastisch te verlagen. Zo krijgen alle sport- en andere verenigingsgebouwen binnen vier jaar zonnepanelen van de gemeente. Ook zal het zwembad De Wiel verduurzaamd worden

Evaluatie accommodatiebeleid

In 2019 vindt de gehele evaluatie van het accommodatiebeleid plaats. Hieruit moet blijken of we de gestelde doelen gehaald hebben. In 2018 vindt al een gedeelte van deze evaluatie plaats, namelijk de evaluatie voor de buitensport. Op basis hiervan kunnen we het

beleid daar waar nodig bijstellen. Hierbij moeten wij voorkomen dat we slechts op een enkel onderwerp gaan inzoomen dan wel bijsturen, waardoor het volledige beleid aan kracht verliest. We gaan de 3e tranche bijdrage van € 70.000 van de sportverenigingen aan het solidariteitsfonds buitensport niet doorvoeren.

Beheer sportzalen, -hallen en zwembad

In 2018 sluiten we een contract voor het beheer van de sporthallen en –zalen en zwembaden. Dit biedt de mogelijkheid het contractmanagement beter vorm te geven en afspraken te maken over de gewenste situatie, en daar waar nodig of gewenst verbeteringen door te voeren. Ook kijken we in samenwerking met de beheerder van het zwembad worden hoe zwemlessen voor seizoenarbeiders gepromoot kunnen worden.

Binnensport

Uit onderzoek blijkt dat wij beschikken over meer gymzalen en sporthallen dan vergelijkbare gemeenten. Wij zijn trots op dit voorzieningenniveau en wij willen dit behouden en daar waar nodig het gebruik verder optimaliseren. Daarnaast bestaat de wens voor uitbreiding van de Multitreffer in 't Zand en de realisatie van een sporthal in Waarland.

Dorpshuizen, wijk- en jeugdgebouwen

Deze voorzieningen houden we in stand via het accommodatiebeleid. Ook hier spannen wij ons in om zo optimaal mogelijk gebruik te maken van deze accommodaties.

Resultaat 2.3 Het veiligheidsbewustzijn bij burgers is vergroot, zowel op het sociale als het fysieke vlak

- Wij staan voor een samenleving waarin respect logisch is
- Inwoners moeten elkaar kunnen aanspreken op gedrag
- We treden op tegen het opzettelijk vernielen en we verhalen de schade op de vandalen

Activiteit 2.3a Realiseren integraal veiligheidsbeleid

Onder 'veiligheid' verstaan we de sociale en de fysieke veiligheid van inwoners en bedrijven. Met een 'veilige samenleving' bedoelen we dat inwoners en ondernemers zich veilig voelen en daar ook zelf invloed op hebben. Om dit te bereiken werken wij vanuit de gemeente samen met onze ketenpartners aan een veilige en leefbare gemeente. Ketenpartners zijn onder meer politie, Openbaar Ministerie, brandweer, woningbouw-corporaties, bedrijfsleven, onderwijs en welzijn, hulpverleners, vrijwilligers en inwoners.

Alle inspanningen op het gebied van veiligheid dragen bij aan het verhogen van het vertrouwen in de gemeente.

Uitvoeringsplannen rampen bestrijding

Wij werken in de veiligheidsregio samen voor de uitvoering van de rampenbestrijding. Wij nemen hierbij regelmatig deel aan oefeningen en hebben wij regiobreed afspraken over de beschikbaarheid. Daarnaast zijn wij bezig met de KNRM en de reddingsbrigade Petten

Strandveiligheid

Samen met de KNRM en de reddingsbrigades geven wij vorm aan de veiligheid op het strand. Dit doen wij door de strandbewaking aan te laten sluiten bij hoe onze inwoners en toeristen het strand gebruiken. Daarnaast zijn wij met de KNRM en de reddingsbrigade Petten

in gesprek om de samenwerking te intensiveren en te onderzoeken of een gezamenlijke huisvesting tot de mogelijkheden behoort.

Medicinale Cannabis

Onder strikte voorwaarden willen wij onderzoeken wat de mogelijkheden zijn voor het beschikbaar stellen van medicinale cannabis. Zo lijkt er een groeiende groep inwoners bij doktersverklaring behoefte te hebben aan deze medicatie. Wel blijven wij optreden tegen wietplantages en drugsdealers.

Ondermijning

Als gemeenten vinden wij het belangrijk integer te zijn. Daarom willen wij geen gelegenheidsstructuren bieden voor bijvoorbeeld het witwassen van criminele gelden. Wij willen dan ook elke vermenging met de onderwereld voorkomen.

Overlast

Via het project de Verbinding (personen met verward gedrag), buurtbemiddeling en integrale aanpak hebben wij aandacht voor overlast. Deze interventies zullen onderdeel uit blijven maken van onze inzet op het veiligheidsgevoel van onze inwoners.

Activiteit 2.3b Uitvoeren integraal VTH uitvoeringsplan

- We willen aan de slag met de nieuwe mogelijkheden om een huffer/asocialen aanpak in de APV op te nemen.
- Verbeteren van democratisch toezicht op de gemeenschappelijke regelingen.
- Cameratoezicht in winkelgebieden en op industrieterreinen in overleg met de OFS.
- In de APV en in ander gemeentelijk beleid vermijden we betuttelende verboden.
- WhatsApp-buurtpreventie werkt tegen inbraken, de gemeente stelt borden beschikbaar.

Beleid VTH

Voor de periode 2019-2022 stellen we een nieuw beleid op voor de gebieden Vergunningen, Toezicht en Handhaving: welke sancties zetten we wanneer in, welke (dwang)middelen zijn het meest effectief, welke termijn wordt gegeven als men illegaal een recreatiewoning bewoond, wanneer passen we een Bibob controle toe, etc. Uitgangspunt bij controles is een vorm van bonus malus, bedrijven die zich goed aan de regels houden bezoeken we minder vaak. Evenementen willen we meer ruimte geven De raad zullen wij betrekken bij het op te stellen nieuw evenementen beleid.

Recreatiewoningen

Burgemeester en wethouders stellen jaarlijks een uitvoeringsprogramma vast. We ontmoedigen huisjes te gebruiken als tweede woning. Strijdig gebruik op recreatieparken en loodsen blijft een aandachtspunt.

Alcoholbeleid

Ten aanzien van de prioriteiten uit het huidige beleid bestaat er aanleiding voor een intensivering van het alcoholbeleid. Het drankgebruik door minderjarigen en de controle hierop door ondernemers, paracommerciële horeca en evenementenorganisatoren blijft immers een grote bron van zorg. Dit beeld komt ook in regionaal en landelijk onderzoek naar voren. Toezicht en handhaving blijken moeilijk doordat onze buitengewoon

opsporingsambtenaren bekend zijn en/of erg opvallen tussen een jeugdig publiek. Daarom willen we periodiek gaan werken met (externe) mystery guests.

Takendiscussie RUD

Door de afspraken die gemeenten gemaakt hebben bij de oprichting van de Regionale Uitvoeringsdienst Noord-Holland Noord (RUD) kunnen gemeenten vanaf 2019 taken, die zij aan de RUD hebben uitbesteed zonder dat dit wettelijk verplicht is gesteld, terugnemen. Voor Schagen gaat het om taken ter waarde van € 450.000. De gemeente voert in 2018 een pilot uit met de RUD met als insteek om te komen tot de meest efficiënte verdeling van milieutaken. Daarbij kijken we niet alleen naar kostenefficiëntie maar ook naar sturing, prioritering, LEAN processen etc. Mochten we op basis van de pilot besluiten tot het terugnemen van enkele niet-basistaken, dan komen eventuele frictiekosten (ook aan de kant van de RUD) op basis van de gemeenschappelijke regeling voor rekening van de gemeente.

Activiteit 2.3c Voorlichting en informatie geven over veiligheidsrisico's

In onze gemeenten geven wij regelmatig voorlichting over brandveiligheid en milieurisico's aan bedrijven en inwoners. Hierbij kan gedacht worden aan de bewustwording hoe gevaarlijk rook is tot inzicht geven in de milieurisico's die het werken met bepaalde stoffen met zich meebrengt. Ook informeren wij over inbraakpreventie in woningen, voertuigen en bedrijfsgebouwen, bijvoorbeeld door de inzet van tekstkarren en voorlichting door ex-inbrekers. Op deze manier dragen wij bij aan het verkleinen van veiligheidsrisico's in onze gemeente.

Activiteit 2.3d Ondersteunen en faciliteren van evenementen bij grote (veiligheids)belangen

De gemeente stimuleert inwoners, maatschappelijke organisaties en het bedrijfsleven van Schagen om zelf evenementen te organiseren en uit te voeren. Bij evenementen waarbij de veiligheid in het geding kan komen of er sprake is van een groot economisch belang, kunnen wij bijspringen. We maken daarmee een omslag van organiseren (voor zover we die rol nu nog hebben) naar faciliteren.

Doelstelling 3 Inwoners van Schagen kunnen, waar nodig met steun van (vrijwillige) zorg, gezond leven

Hiervoor zetten wij in op informele zorg en mantelzorg, algemene voorzieningen en vrijwilligersondersteuning, specifieke maatwerkvoorzieningen Wmo en gezondheidsbeleid.

Algemeen

Op het gebied van zorg en welzijn gaan wij er van uit dat te allen tijde de regie bij de inwoner ligt. Die weet tenslotte wat hij of zij het best zelf kan oplossen, wat met de inzet van het (eigen) netwerk of vrijwillige inzet, en welke ondersteuning een professional kan of moet geven.

Dit creëert een spanningsveld op meerdere terreinen, uitgebeeld in de volgende driehoek:

Dit plaatst ons voor een uitdaging. In de nabije toekomst zullen wij namelijk antwoord moeten geven op de volgende vragen:

- Zijn er voldoende vrijwilligers en hoe zorgen wij er voor dat deze er ook in de toekomst voldoende zijn?
- Wat kan of mag je van een vrijwilliger verwachten?
- Welke ondersteuning heeft de vrijwilliger hierbij nodig?
- Hoe kan het netwerk van de inwoner worden versterkt?
- Wanneer is (geforceerde) inzet van de professional gewenst/vereist?
- Welke inwoners moeten voor zichzelf of in de toekomst in bescherming worden genomen?
- Wat voor inzet is er nodig om een inclusieve samenleving, waar iedere inwoner een plek heeft, te realiseren?
- Hoe kunnen ook oudere inwoners zelfstandig thuis blijven wonen?
- Welke afspraken maken wij met organisaties om de benodigde ondersteuning aan de inwoners te kunnen blijven bieden?

De wijkteams helpen de inwoners bij het vinden van de weg naar zowel de informele als de formele zorg. Wij hebben zo meer zicht op lokale, informele netwerken en kunnen deze stimuleren en betrekken bij ondersteuning van inwoners.

Dementievriendelijke gemeente

Ook mensen met (beginnende) dementie wonen steeds langer thuis. Iedereen, van gemeente tot bank, van buurman tot ondernemer, van politie tot vereniging, kan er mede voor zorgen dat dementerenden volwaardig lid van onze samenleving blijven. Gemeente Schagen heeft het voornemen uitgesproken een *dementievriendelijke gemeente* te worden. Met het oog hierop heeft een lokaal platform - bestaande uit WoonzorgGroep Samen, Geriant, Wonen Plus Welzijn en Alzheimer Nederland - een activiteitenplan opgesteld voor de komende periode. In dit activiteitenplan schenken we specifiek aandacht aan het creëren van meer bewustwording voor dementie, voorzieningen voor dementerende inwoners en hun mantelzorgers in de gemeente.

Resultaat 3.1 De inwoners zijn in staat om zelf te voorzien in hun eigen ondersteuning en zorg

- De gemeente wil eenzaamheid tegengaan.
- We streven ernaar dat de huisvesting van woon-, zorg-, en welzijnsvoorzieningen dicht bij elkaar gepland wordt door ontwikkeling daarvan te faciliteren en te stimuleren.
- Wij willen een 'huiskamer' in elk dorp en elke wijk, omdat ontmoeten belangrijk is.

- Meer bewustwording creëren voor dementie in de gemeente.
- Voorzieningen treffen voor dementerende inwoners.
- Schagen moet een dementievriendelijke gemeente zijn.
- In de Wmo staan de behoeften van de cliënten centraal.

Activiteit 3.1a Zorgen voor voldoende aanbod van informele zorg, mantel- en respijtzorg, cliëntondersteuning en maaltijdvoorziening

Algemene voorzieningen

De gemeente wil bereiken dat inwoners voor zichzelf en voor elkaar kunnen zorgen. De gemeente faciliteert, ondersteunt en stimuleert hen hierin. Inwoners kunnen gebruik maken van algemene voorzieningen die vrij toegankelijk zijn. Denk hierbij aan initiatieven als Graag gedaan, Doet en Ontmoet, dorpsontmoetingspunten, of bijvoorbeeld het vrijwilligerspunt in de Balie in Markt 18 in Schagen. Deze activiteiten bestaan uit vrijwillige hulp bij klussen in en om het huis, mensen naar activiteiten en familieleden brengen en ontmoetingen organiseren.

Een huiskamer in elk dorp en elke wijk.

Mensen worden steeds ouder en wonen steeds langer zelfstandig thuis. Wij moeten hierop anticiperen. Om te voorkomen dat mensen vereenzamen willen wij een ontmoetingsruimte in de nabijheid creëren. In elk dorp en elke wijk een "huiskamer" waar het gewoon gezellig is met elkaar. Dit sluit goed aan op de al gestarte pilot "langer thuis wonen doe je samen".

Met de dorpen zelf, zorgverzekeraar VGZ, Zorgkantoor, WoonCompagnie, Woningstichting Den Helder, huisartsen, WoonzorgGroep Samen, Omring, Wonen plus Welzijn en MEE&deWering voeren wij het project "*Langer zelfstandig wonen in Schagen, doe je samen!*" uit om tot een gezamenlijke aanpak te komen. We zijn gestart in Callantsoog, Petten en 't Zand.

Rondom de thema's wonen, vervoer, woonomgeving, sociale contacten & activiteiten en gezondheid zijn op basis hiervan aandachtsgebieden geformuleerd en hebben de samenwerkende partners oplossingen bedacht. Deze oplossingen worden gedurende een periode van een jaar uitgewerkt en vindt de uitvoering plaats waarna geëvalueerd wordt. Met de uitvoering van het plan zijn kosten gemoeid die uit het budget en de bestaande financiële afspraken met de partners worden gefinancierd.

Ontmoeting in de eigen woonomgeving en tegengaan van eenzaamheid worden daarbij steeds belangrijker. Samen met de inwoners kijken wij hoe we dit, daar waar gewenst, in de eigen kern vorm kunnen geven. Hiervoor richten we, voor zover ze er nog niet zijn, 'huiskamers' in. Hierbij betrekken wij ook het Zorgkantoor en de zorgverzekeraar, die mede verantwoordelijk zijn voor de langdurige zorg en wijkverpleging.

Informatie voor inwoners en professionals over de mogelijkheden om te blijven participeren, op de momenten dat deze de informatie nodig heeft - Zorgwijzer

Het blijkt dat inwoners zoeken naar informatie over mogelijkheden van ondersteuning op het moment dat dit nodig is. Dit betekent dat wij vanuit de gemeente een goede basis moeten kunnen bieden voor onze inwoners waar zij die informatie op ieder gewenst moment kunnen vinden. Ook voor de professional is toegang tot een breed informatiesysteem over voorzieningen en ondersteuning vanuit de gemeente noodzakelijk. Op die manier kunnen ook zij de aansluiting van de formele en informele zorg ondersteunen. Wij gaan hiervoor een toegankelijke sociale kaart opstellen.

Daarnaast doen de vrijwillige onafhankelijke adviseurs (VOA's) huisbezoeken bij oudere mensen die dit op prijs stellen en kunnen zij hen de weg helpen vinden en waar nodig ondersteunen. De dorpsondersteuners kunnen hierin ook een rol spelen.

Ondersteuning van mantelzorgers en respijtzorg

Bij de evaluatie van het mantelzorgbeleid in 2017 is geconstateerd dat wij vergeleken met de landelijke cijfers over mantelzorg zeker niet uit de pas lopen. Wij zijn op de goede weg en hebben een fundament gelegd, maar dit fundament kunnen we nog versterken.

Wij gaan de komende periode aan de slag met de aanbevelingen uit de evaluatie:

- de focus op communicatie
- het vergroten van de bekendheid van het wijkteam,
- het leveren van maatwerk
- het continueren van de pilot vrijwillige respijthulpen.

Het aantal dementerenden in de gemeente Schagen groeit sneller dan gemiddeld. De druk op mantelzorgers van dementerenden zal hierdoor groeien en extra aandacht behoeven.

Stimuleringsfonds initiatieven

De ontwikkelingen in het sociaal domein gaan snel. Het komt voor dat er incidenteel, in aanvulling op de zorg, aanpassingen nodig zijn en initiatieven ondersteund moeten worden. Er is veelal sprake van voortschrijdend inzicht. De initiatieven zijn incidenteel en altijd zorg gerelateerd. Hiervoor is door de gemeente een fonds ingesteld. Initiatieven kunnen worden ondersteund, waarbij het college altijd beoordeelt hoe dit structureel wordt geborgd.

De ontwikkeling van verenigingen die een 'open club' willen worden kan uit dit fonds worden ondersteund. De Sport Advies Raad Schagen (SARS) en de Kunst en Cultuur Advies Raad Schagen (KCARS) kunnen de verenigingen hierin stimuleren.

Activiteit 3.1b Aanbieden sociaal cultureel en maatschappelijk werk

Ondersteuning van de vrijwilligers

Wij constateren dat door een terugtrekkende overheid inwoners steeds meer een beroep moeten doen op vrijwilligers en tegelijkertijd zien wij dat het aantal vrijwilligers door maatschappelijke ontwikkelingen afneemt. Daarnaast zien wij ook een verschuiving binnen de vrijwilligers; deze hebben veelal extra individuele ondersteuning nodig. Wij bieden deze groep in samenwerking met WonenPlusWelzijn ondersteuning. Verder gaan wij de komende jaren meer aandacht besteden aan de maand van het vrijwilligerswerk. De verzekering voor vrijwilligers blijft bestaan.

Schager Uitdaging

Sinds 2015 steunen wij als gemeente de Schager uitdaging, een samenwerkingsverband tussen maatschappelijke organisaties, burgerinitiatieven en lokale ondernemers. Ieder jaar wordt een maatschappelijke beursvloer georganiseerd, waar ondernemers en verenigingen en inwoners elkaar treffen. Hier vindt een 'uitruil van diensten' plaats.

Maatschappelijk werk en sociaal raadslieden

Wij blijven het maatschappelijk werk en de sociaal raadslieden ondersteunen. Alle inwoners moeten toegang blijven houden tot deze laagdrempelige voorziening. Mee&deWering is er voor iedereen die (tijdelijk) ondersteuning nodig heeft om zijn leven (weer) op de rit te krijgen. Zij ondersteunen niet alleen de cliënt, maar ook diens netwerk.

Maaltijdvoorziening

Door de vrijwilligers van Graag Gedaan brengen maaltijden rond aan de inwoners in de verschillende kernen. Ook dit draagt eraan bij dat inwoners langer zelfstandig thuis kunnen blijven wonen. De inwoner betaalt zelf de maaltijd.

Activiteit 3.1c Ondersteunen vervoersnetwerk

Vervoer

Vervoer is een randvoorwaarde om deel te kunnen nemen aan activiteiten. In de praktijk blijkt dat de inwoners van de kernen over het algemeen beschikken over eigen vervoer, voornamelijk een auto (inherent aan het wonen op het platteland). Vervoer is dan geen probleem.

In verband met de versobering van het openbaar vervoer, door de provincie willen wij bekijken of een regionaal sociaal vervoersysteem een haalbaar alternatief is. Daarbij moeten zo mogelijk de bestaande vervoersvoorzieningen, zoals Seniorenbus Schagen, 60+Bus, Zonnebloemauto en Graag Gedaan worden betrokken. De provincie heeft in dit kader Connexion, uitvoerder van het busvervoer in onze regio, opdracht gegeven een onderzoek in de gemeente Schagen te doen naar een mogelijk systeem van regionaal vervoer, waarbij de bestaande vervoersvoorzieningen een rol kunnen blijven spelen. Een behoefte- en cliëntervaringsonderzoek maakt hiervan onderdeel uit.

Resultaat 3.2 Voor inwoners die (tijdelijk) niet zelf kunnen voorzien in hun zorg is een vangnet van maatwerkvoorzieningen beschikbaar

- Voor Wmo- en Jeugdzorgprofessionals ruimte en dus tijd creëren voor medemenselijkheid.
- Maatwerk blijven leveren op sociaal beleid, bereikbaarheid zo laagdrempelig als mogelijk is en niet-digitaalvaardige ouderen persoonlijk benaderen.
- Zichtbaarheid van de wijkteams vergroten door hen spreekuur in de dorpen en wijken te laten houden.
- Goede voorzieningen voor ouderen en mensen met een beperking.

Activiteit 3.2a Aanbieden individuele voorzieningen Wmo

Ondersteuning voor hen dit het nodig hebben

Op basis van de Wmo kunnen we ondersteuning leveren door de inzet van verschillende maatwerk producten, zoals begeleiding of dagbesteding. Algemeen uitgangspunt is dat de inzet en/of activiteiten bijdragen aan de zelfredzaamheid en aansluiten op wat iemand nog kan leren of bijdragen aan de samenleving. Door de inzet van de producten voor het voeren van een huishouden en noodzakelijke woningaanpassingen kunnen de inwoners langer zelfstandig thuis wonen. Ook hulpmiddelen zijn beschikbaar. Hierbij wegen de wijkteamconsulenten zorgvuldig af welke en de mate van ondersteuning benodigd is.

Eigen bijdrage

Sinds 1 januari 2018 betalen de inwoners van de gemeente Schagen geen eigen bijdrage meer voor begeleiding en dagbesteding. Dat blijft zo. Gezien de vergrijzing verwachten we een toename van aanvragen voor voorzieningen, met name van de woonvoorzieningen. We verwachten dat er vanaf 2019 landelijke regelgeving komt voor de berekening van de hoogte van de eigen bijdrage, de zogenaamde abonnementsregeling, voor de overige Wmo-voorzieningen. Deze regeling betreft een maximalisering van de eigen bijdrage, gemeenten mogen ook lagere eigen bijdragen in rekening brengen dan wel geen enkele. Het is nog niet duidelijk of dit voor alle voorzieningen geldt.

Afspraken met Zorgverzekeraar en Zorgkantoor.

Wij signaleren dat het gat tussen de drie regimes (Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo), Zorgverzekeringswet (Zvw) en Wet langdurige zorg (Wlz)) steeds groter wordt. Het is steeds meer een drempel voor de inwoners om zorg te willen ontvangen vanuit de Wlz. Dit om twee redenen:

- Hogere eigen bijdrage voor zorg vanuit de Wlz;
- Minder zorg/ondersteuning is mogelijk vanuit de Wlz, dan vanuit de Wmo en Zvw.

Dit geldt ook op het gebied van jeugd.

Het is belangrijk dat iedere partij haar verantwoordelijkheid neemt en de benodigde ondersteuning voor de inwoner blijft leveren. Daarom zitten wij met de Zorgverzekeraar en het Zorgkantoor, verantwoordelijk voor de uitvoering van langdurige zorg, om tafel.

Activiteit 3.2b Aanbieden voorzieningen maatschappelijke opvang en beschermd wonen

Een beschermde woon- en leefomgeving voor hen die het nodig hebben

Wij streven er naar dat iedereen zelfstandig in de eigen woon- en leefomgeving kan wonen. Het is echter een utopie dat dit voor ieder mogelijk is. Een aantal inwoners zal (tijdelijk) in een beschermde woonomgeving verblijven, waarbij we deze inwoners zoveel mogelijk willen laten meedoen in de woonwijk. Dit vergt het nodige van de directe omgeving. In 2020 is de gemeente Schagen hier zelf verantwoordelijk voor en is dit geen taak meer van de centrumgemeente Den Helder. De intentie is wel uitgesproken om hierin ook na 2020 de verbinding te blijven zoeken met de gemeenten in de Kop van Noord Holland en dit gezamenlijk te blijven oppakken.

Het aantal inwoners met verward gedrag groeit. Ook voor hen moet de benodigde ondersteuning in de veiligheidsketen georganiseerd zijn. De aanpak van personen met verward gedrag is gekoppeld aan beschermd wonen.

Activiteit 3.2c Aanbieden Veilig Thuis en integrale crisisdienst (zie ook 1.2)

Veilig Thuis

De taken voor Veilig Thuis worden uitgevoerd door de GGD Hollands Noorden.

Aandachtspunt de komende jaren blijft het terugdringen van de wachtlijsten bij Veilig Thuis. Goede triage is noodzakelijk om de veiligheid in gezinnen en onder ouderen te borgen. Voor een verdere toelichting zie domein Samenleving, doelstelling 1, resultaat 1.2 activiteit 1.2c.

Resultaat 3.3 Inwoners van Schagen kunnen kiezen voor een gezonde leefstijl

Activiteit 3.3a Uitvoeren Regionaal gezondheidsbeleid 2018 – 2022

Nota lokaal gezondheidsbeleid 2018-2022

In 2018 heeft de gemeenteraad de notitie Gezondheidsbeleid gemeente Schagen 2018-2022 vastgesteld. Hierin zijn de volgende speelpunten genoemd:

- Gezond gewicht
- Gezonde voeding
- Psychische Gezondheid
- Valpreventie
- Genotmiddelengebruik

De speerpunten werken we uit in het uitvoeringsplan dat we samen met kern- en ketenpartners opstellen.

Veel afspraken liggen al vast, omdat dit een wettelijke taak is, met name de afspraken met de GGD over jeugdgezondheidszorg. De GGD zal in de toekomst veel meer maatwerk bieden op dit gebied. Hierover maken wij afspraken. Wij zien scherper toe op de uitvoering door de GGD.

Activiteit 3.3b Uitvoeren lokaal uitvoeringsprogramma gezondheidsbeleid

Op basis van het vastgestelde gezondheidsbeleid bereiden we samen met kern- en ketenpartners een jaarlijks uitvoeringsplan voor, waarbij de focus ligt op het verbeteren van communicatie en informatievoorziening en op de integrale samenwerking. Samen met inwoners willen wij invulling geven aan dat deel dat nog niet al jaarlijks is ingezet.

JOGG

JOGG lijkt zijn vruchten af te werpen: in de periode 2014-2016 is het percentage overgewicht (inclusief obesitas) bij kinderen in Schagen gedaald. Dit blijkt uit de metingen die de JGZ (jeugdgezondheidszorg) verpleegkundigen hebben uitgevoerd. Dit willen we vasthouden en zo mogelijk verlagen. Professionals van de GGD, verloskundigen, onderwijs, kinderopvang, huisartsen, diëtisten en fysiotherapeuten slagen erin de thema's overgewicht en gezonde leefstijl meer onder de aandacht te brengen, te agenderen en partijen te enthousiasmeren om te werken aan een gezonde omgeving voor kinderen en jongeren.

Ik Lekker Fit

Het vijfjarig programma 'Ik lekker fit' bevordert op een integrale, structurele manier de gezondheid van basisschoolkinderen door het aanbod van bewegings- en voedingslessen. Het is bedoeld voor alle basisschoolkinderen, waarmee ongeveer 6500 kinderen bereikt worden. Het project betreft een samenwerking van Team Sportservice, diëtisten en de GGD en is een goede aanvulling gebleken op de bestaande activiteiten van JOGG. Gezond gewicht is al jaren een speerpunt in het gemeentelijk gezondheidsbeleid.

AED

De buitenkasten van de AED's zijn onlangs vervangen. De apparaten zelf moeten we de komende jaren vervangen. De AED trainingen zijn voor alle inwoners gratis.

Valpreventie:

In 2017 zijn we gestart met de pilot valpreventie. Woonzorggroep Samen geeft cursussen valpreventie (in Balans) die zij in meerdere kernen geeft en gaat geven. De gemeente betaalt de kosten die niet door de zorgverzekering aan de deelnemers worden vergoed. Voor administratieve lastenverlichting voor de inwoners willen wij een afspraak met de verzekeraar (VGZ/Univé) maken om de kosten eenvoudiger aan de zorgverlener te vergoeden.

EHBO-cursussen

Voor inwoners die in clubverband vrijwilligerswerk doen vergoeden we de EHBO-cursussen. De verschillende EHBO-verenigingen ontvangen hiervoor subsidie.

In control of alcohol en drugs

De GGD voert dit programma uit. Het is gericht op het speerpunt genotmiddelengebruik. De preventieve inzet bestaat uit voorlichting over de risico's van drugs en alcohol voor kinderen en hun ouders. De samenwerking met het onderwijs is verankerd.

Rookvrije generatie

Om onze jeugd gezond te laten opgroeien willen wij samen met het onderwijs en de (sport)verenigingen kijken op welke manier zij het roken op schoolpleinen en bij jeugdwedstrijden langs het veld kunnen verbieden.

3 Domein leefomgeving & duurzaamheid

Aan de hand van het integrale beleidsplan Openbaar Gebied en een doeltreffend gegevensbeheer zorgen wij samen met inwoners en bedrijven voor **de duurzame instandhouding van de leefomgeving**. Wij zorgen ervoor dat we onze kapitaalgoederen zorgvuldig en tijdig onderhouden, beheren en vervangen. Daarmee zorgen we dat de openbare ruimte generatie op generatie in goede staat is en blijft. Wij houden de kwaliteit van de openbare ruimte op een aanvaardbaar niveau.

Regelmatig willen inwoners, bedrijven en instellingen de kwaliteit van de buitenruimte vergroten, nieuwe impulsen geven in de bereikbaarheid, vervoer, natuur en milieu of een (participatieve) bijdrage leveren aan een aantrekkelijker leefomgeving. Men wil een bijdrage leveren aan **de ontwikkeling van de leefomgeving**. Zij krijgen van ons zoveel mogelijk de ruimte om dat zelf op te pakken en uit te voeren.

Tenslotte noopt de klimaatverandering, de uitputting van fossiele brandstoffen en de toenemende schaarste van grondstoffen dat de gemeente moet toewerken naar **de verduurzaming van de leefomgeving**. Wij staan aan het begin van een serieuze transitie op het gebied van energie en warmte. We zullen de leefomgeving klimaatadaptief inrichten en de economie zal circulair moeten functioneren.

Budget op basis van coalitieakkoord

*In het coalitie akkoord zijn maatregelen opgenomen waarvoor extra budget nodig is.
In onderstaande tabel is opgenomen welke budgetten binnen dit domein het betreft.*

Omschrijving	2019	2020	2021	2022
Continueren budget inwoners initiatieven openbaar gebied			100.000	100.000
Budget aanleg fietspad Diepsmeeweg			500.000	
Budget aanleg parkeerplaatsen Schagen				
Verkeersveiligheid rondom scholen	100.000			
Openbaar toilet Callantsoog	15.000	15.000	15.000	15.000
Duurzaamheidscoördinator	90.000	90.000	90.000	90.000
Inhaalslag toegankelijkheid mindervaliden openbare ruimte	50.000			
Integraal onderzoek Grote Sloot	60.000		pm	pm
Uitvoeringskrediet Thorbeckestraat	75.000			
Groeiimpuls "Schagen groeit door"	100.000	100.000	100.000	
Duurzaamheidsbudget van incidenteel naar structureel				300.000

In de tabel hier boven zijn maatregelen en investeringen opgenomen waarvoor binnen de meerjarenbegroting financiële dekking bestaat.

Herinrichtingsprojecten uit het coalitieakkoord (nog geen volledige dekking)

De onderstaande projecten zijn ook in het coalitieakkoord opgenomen, van deze projecten is nog niet aan te geven hoeveel kosten er mee gemoeid zullen zijn. Verwacht wordt dat hier enkele miljoenen voor nodig zijn, waarvoor de dekking deels nog gevonden zal moeten worden. Zo is nog onduidelijk of en hoeveel provinciale subsidie er op deze projecten te verkrijgen is. Voor een deel zullen de projecten ook voorkomen op de nog vast te stellen meerjarenonderhoudsplannen die voort zullen komen uit het project 'basis op orde'.

- *Herinrichten straten in Tuitjenhorn inspelend op Harenkarspelweg*
Vanwege de aanleg van de Harenkarspelweg kunnen de verkeersstromen anders lopen op omliggende wegen (Kalverdijk, Koorndijk, Delftweg, Dorpsstraat, Kerkbuurt Sportlaan). Bij het aanpakken van de Dorpsstraat in Tuitjenhorn zal hierbij ook aandacht zijn voor het inrichten van een dorpspleintje. Er is voor 2020 reeds 700.000 gereserveerd voor dit herinrichtingsproject, echter dat lijkt vooralsnog onvoldoende. Ook is nog onbekend hoeveel budget er uit regulier onderhoud en uit subsidie kan worden bijgedragen. Op korte termijn wordt onderzocht hoe met eenvoudige maatregelen het gebruik van deze wegen voor doorgaand vrachtverkeer beperkt kan worden.
- *Veersloot aantrekkelijk maken tbv recreatie*
Onduidelijk is of hier ook budget voor nodig is omdat er ook een commercieel initiatief speelt. Het doel is om de haven van Dirkshorn aantrekkelijker te maken om aan te kunnen leggen met sloepen en andere recreatieve vaartuigen.
- *Herinrichting Dorpsstraat Warmenhuizen*
Voor het vernieuwen van de straten in het dorpscentrum van Warmenhuizen wordt ook een project gestart. Daarbij wordt deze beeldbepalende straat ingericht als 30 km zone naar de eisen van deze tijd. Indien het parkeren oplosbaar is, een nieuw dorpsplein voor het dorpshuis. Met de inwoners en bedrijven van Warmenhuizen zoeken wij naar oplossingen voor het oplossen van de bestaande parkeerknelpunten. Onduidelijk is nog hoeveel kosten hiermee gemoeid zijn. Ambitieniveau, subsidiemogelijkheden, regulier onderhoudsbudget, enz. zullen een eventuele budgetvraag bepalen.
- *Herinrichting Schagerweg Schagerbrug*
Dit project is vorig jaar al meegenomen in de meerjarenbegroting en zal daaruit gefinancierd worden.
- *Verkeersveiligheid Oostwal*
Bij de Oostwal in Warmenhuizen spelen al langer zorgen over verkeersveiligheid, met name voor fietsers en wandelaars. Na de aanleg van de Harenkarspelweg wordt onderzocht of de bus voortaan de Oostwal op dit deel kan mijden en of de weg afgewaardeerd kan worden zodat gemotoriseerd verkeer via de Harenkarspelweg geleid kan worden. Dit kan bijvoorbeeld inrichting naar een fietsstraat zijn of het instellen van eenrichtingsverkeer.
- *Snelfietspad Alkmaar-Schagen*
We zoeken aansluiting op de provinciale projecten voor het verbeteren van de fietsinfrastructuur. Voor woon-werk verkeer is de afstand tussen Alkmaar en Schagen erg geschikt met elektrische fietsen. Ook kan dit traject de verbinding voor fietsende scholieren van Dirkshorn naar Schagen verbeteren. Verwacht wordt dat de provincie voldoende middelen beschikbaar zal stellen voor de realisatie van deze ambitie.

Doelstelling 1 Duurzame instandhouding van de leefomgeving

In de openbare ruimte verstaan wij onder kapitaalgoederen wegen, wandel- en fietspaden, groen, bomen, speelvoorzieningen, riolering, oppervlaktewater, straatmeubilair, verlichting en strand. De kwaliteit van de kapitaalgoederen is van directe invloed op hoe trots onze inwoners zijn op hun gemeente. Maar ook op de veiligheid van de gebruikers en voor de leefbaarheid, beleving, aanzien en de uitstraling van onze gemeente.

Het duurzaam in stand houden ("cyclus van beheer") van de leefomgeving verdelen wij onder in:

- dagelijks onderhoud (het op niveau houden voor dagelijks gebruik);
- groot onderhoud (het op niveau houden zodat de te verwachten levensduur wordt gehaald);
- vervanging (indien einde levensduur is bereikt en de kwaliteit niet meer voldoet).

De raad heeft in 2016 het Integraal Beleidsplan Openbaar Gebied "De basis op orde" vastgesteld met bijbehorend kwaliteitsniveau en financiële paragraaf. Om een zo laag mogelijke claim te doen op de beperkte beschikbare financiële middelen is 'sober en doelmatig' het uitgangspunt. Prioriteit is het op niveau brengen van alle disciplines in de openbare ruimte. Voor de korte termijn laten wij kapitaalgoederen in een staat boven 'sober en doelmatig' in beeldkwaliteitsniveau terugvallen. De financiële middelen die wij niet aan deze kapitaalgoederen hoeven te besteden zetten wij in op kapitaalgoederen onder het gewenste beeldkwaliteitsniveau. De disciplines afval en riolering hebben aparte financiële stromen. Op basis van kostendekkendheid en de te behalen beleidsdoelen worden deze bepaald. Begraafplaatsen blijven betaalbaar; we willen grafrechten in de hand houden, de kostendekkendheid laten we los. In samenspraak met de begrafenisverenigingen willen we onderhoud efficiënt inrichten.

In 2028 zijn de financiële middelen (op basis van theoretische berekeningen) voor vervangingsinvesteringen toereikend om te voldoen aan het in het beleid opgenomen kwaliteitsniveau. Om hier een meer dan theoretisch meerjarig inzicht in te krijgen, moeten wij het gegevensbeheer op orde brengen. Eind 2018 zal het gegevensbeheer op orde komen.

Dekking meerjaren onderhoudsplan

Met het vaststellen van het integraalbeleidsplan Openbaar Gebied is ook besloten het budget voor het jaarlijks onderhoud en de vervangingsinvesteringen te laten groeien. In de periode tot 2028 groeit het budget naar € 11 miljoen met € 300 duizend cumulatief per jaar. Wanneer er elders in de begroting door een meevaller ruimte ontstaat, zowel incidenteel als structureel, kennen wij dit in principe toe aan het openbaar gebied.

Resultaat 1.1 Het dagelijks onderhoud op niveau van sober en doelmatig te houden

Gedurende een jaar voeren we periodiek terugkerend onderhoud uit aan: wegen, straatmeubilair, verkeersmeubilair, speelvoorzieningen, openbare verlichting, elektrische installaties, riolering, oppervlakte water, civiele kunstwerken, bomen en openbaar groen. Hiermee houden we de leefomgeving op het gewenste niveau voor dagelijks gebruik. Om de kwaliteit van het dagelijks onderhoud op peil te houden is een regulier exploitatiebudget nodig. Het gaat om de bekostiging van onderhoudsmaatregelen met een hoge frequentie en repeterend karakter. Het doel van deze maatregelen is het borgen van de functionaliteit en de netheid van de betreffende kapitaalgoederen voor het dagelijks gebruik.

Activiteit 1.1a Dagelijks onderhoud kapitaalgoederen

Onder het dagelijks onderhoud kapitaalgoederen verstaan wij het uitvoeren van preventieve en correctieve maatregelen om een kapitaalgoed in goede staat te houden of te brengen. Het onderhoud kenmerkt zich tot service onderhoud en regulier onderhoud. Service onderhoud is veelal niet gepland onderhoud, met maatregelen die op verzoek van derden uitvoeren. Het betreft bijvoorbeeld het oplossen van wensen en klachten na meldingen, het repareren van schades en vernielingen, burgerinitiatieven en dergelijke. Regulier onderhoud is gepland onderhoud dat we frequent uitvoeren (periodiek/jaarlijks terugkerend) of betrekking heeft op ingrepen op een klein gedeelte van het object (klein onderhoud). Reiniging en groenonderhoud kennen voornamelijk regulier onderhoud (vegen, maaien, schoffelen). Tot regulier onderhoud rekenen we ook inspecties en metingen. Door het herhalende karakter zijn de kosten jaarlijks hetzelfde.

Het dagelijks onderhoud aan de kapitaalgoederen in Schagen is sober en doelmatig. Dit niveau is vanwege de beperkte financiële middelen het minimale niveau voor een duurzame instandhouding van kapitaalgoederen. De kapitaalgoederen in de openbare ruimte voldoen aan hun functie en doel, zijn (voldoende) veilig en volgens wettelijk verplichtingen. De beeldkwaliteit van de drukbezochte centra van de toeristische kernen: Schagen, Callantsoog en Petten is "B (beeldsystematiek: CROW), de overige gebieden in de gemeente Schagen minimaal "C".

Resultaat 1.2 Groot onderhoud op niveau: sober en doelmatig

Groot onderhoud aan: wegen, straatmeubilair, verkeersmeubilair, speelvoorzieningen, openbare verlichting, elektrische installaties, riolering, oppervlakte water, civiele kunstwerken, bomen en openbaar groen. Maatregelen waardoor de onderdelen van de openbare ruimte in de leefomgeving de te verwachten levensduur behalen. Het planmatig beheer omvat omvangrijkere maatregelen die tijdens de levensduur van een kapitaalgoed en met een lage frequentie plaatsvinden.

Activiteit 1.2a Groot onderhoud kapitaalgoederen

Onder groot onderhoud kapitaalgoederen verstaan wij het uitvoeren van grotere en meer ingrijpende maatregelen op een groot deel van het kapitaalgoed. Groot onderhoud is nodig om de verwachte technische levensduur te halen en heeft een lage frequentie. Groot plannen we projectmatig. Hierdoor verschillen de kosten per jaar sterk.

Het groot onderhoud aan de kapitaalgoederen in de gemeente Schagen is sober en doelmatig. Dit niveau is vanwege de beperkte financiële middelen het minimale niveau voor een duurzame instandhouding van kapitaalgoederen. De kapitaalgoederen in de openbare ruimte voldoen aan hun functie en doel, zijn (voldoende) veilig en volgens wettelijk verplichtingen. De beeldkwaliteit van de drukbezochte centra van de toeristische kernen: Schagen, Callantsoog en Petten is "B (beeldsystematiek: CROW), de overige gebieden in de gemeente Schagen minimaal "C".

Voor een aantal kapitaalgoederen hebben we onlangs aanvullende beleidsdocumenten tot stand gekomen die van invloed zijn op het planmatig beheer. Het gaat hier om het gemeentelijk rioleringsplan Noordkop 2018 - 2022 en het bomenbeleidsplan 'Bomen in Schagen'. Voor de overige kapitaalgoederen stellen we ook beleids- en beheerplannen op.

In de beleidsplannen is uitgewerkt "wat" we als gemeente willen bereiken. We kijken daarbij zowel naar inrichting als naar beheer en onderhoud als naar het gebruik. In beheerplannen hebben we uitgewerkt "wanneer we wat we gaan doen om de objecten in stand te houden" zodat we bereiken wat we volgens het beleidsplan willen bereiken. Beheerplannen kijken daarbij hoofdzakelijk naar het beheer en onderhoud.

Resultaat 1.3 Vervanging van kapitaalgoederen na technische levensduur

Het vervangen van: wegen, straatmeubilair, verkeersmeubilair, speelvoorzieningen, openbare verlichting, elektrische installaties, riolering, oppervlakte water, civiele kunstwerken, bomen en openbaar groen. Eén-op-één vernieuwing van onderdelen van de openbare ruimte in de leefomgeving die aan het eind van de geplande levensduur zijn en daarbij kwalitatief ook niet meer voldoen. De technische afschrijvingstermijn van bijna alle kapitaalgoederen in de openbare ruimte belooft enkele tot zelfs vele decennia. Een duurzame instandhouding betekent dat we de rekening (zowel de financiële als de technische) voor het beheer en onderhoud niet in de toekomst neerleggen. Directe afschrijving op beheer en onderhoud van de openbare ruimte is het uitgangspunt.

Activiteit 1.3a Vervanging van kapitaalgoederen

Onder vervanging van kapitaalgoederen verstaan wij het volledig vervangen of herinrichten van het kapitaalgoed. Kapitaalgoederen hebben een meerjarige levensduur, die wij aan het einde van die levensduur vervangen. Binnen de vervanging maken we onderscheid tussen vernieuwing en herinrichting. Vernieuwing is het totaal vernieuwen van een object of verlengen van de levensduur hiervan. Essentieel is dat we de inrichting en functie van het object niet wijzigen. Hieronder vallen: renovatie, rehabilitatie en vervanging. Herinrichting is het vernieuwen van een object met een gewijzigde inrichting en/of functie. Feitelijk is er sprake van een nieuwe openbare ruimte. Herinrichting gaat verder dan de technische instandhouding en is geen beheer en onderhoud.

Doelstelling 2 Ontwikkeling van de leefomgeving

De gemeente Schagen is een krachtige ontwikkelgemeente. Ontwikkelen en kwaliteit zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden en vormen de pijlers van het beleid en het bestuur.

Daarnaast is gemeente Schagen ook een dynamische gemeente die de inwoners, instellingen en bedrijven stimuleert in hun ontwikkeling. Dit betekent dat de leefomgeving met dezelfde dynamiek moet mee veranderen. Soms betekent dit nieuwe infrastructuur of natuur aanleggen. Een duurzame inrichting anticipeert op veranderingen in het gebruik. Denk bijvoorbeeld aan de vergrijzing van de bevolking, klimaatverandering en de verdere mechanisering van beheer. Het anticipeert ook op tijdelijke veranderingen, zoals een evenement. Omdat niet alle veranderingen zich goed laten voorspellen is een multifunctionele en flexibele inrichting gewenst. Toch blijft het onvermijdelijk om soms, nog vóór het einde van de technische levensduur, de bestaande infrastructuur aan te passen aan de eisen, ambities of wensen van de huidige tijd.

Resultaat 2.1 Verbeteren bereikbaarheid en vervoer

De gemeente is verantwoordelijk voor de wegen binnen de bebouwde kom en voor een deel voor de wegen buiten de bebouwde kom. Het andere deel van het wegennet buiten de bebouwde kom is in beheer bij het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier, Rijkswaterstaat of de provincie.

Activiteit 2.1a Inpassing bouwplan Molenzicht Waarland

Als gevolg van het plan Molenzicht is zowel de beeldkwaliteit als de technische staat van de Hoebelaan en Jonkerstraat sterk verminderd. Een beeldbepalende groenstrook is onderdeel van de woonkavels geworden. Bewoners hebben deze groenstrook (binnen de regelgeving van bestemmingsplan en kapbeleid) verwijderd en als tuin ingericht. De bestrating van de Hoebelaan en Jonkerstraat is door de werkzaamheden aan de nutsaansluitingen en het bouwverkeer zeer slecht geworden. Door de Hoebelaan en een deel Jonkerstraat te reconstrueren herstellen we zowel de beeldkwaliteit als de technische kwaliteit.

Activiteit 2.1b Aanleg calamiteitenstrook en bluswatervoorziening Fuut-Lepelaar Schagen

Aan de Lepelaar in Schagen is in 2017 een woningbrand geweest. Uit de evaluatie van deze woningbrand blijkt dat we de bereikbaarheid van dit specifieke deel van Waldervaart moeten verbeteren. Door het aanleggen van een calamiteitenstrook tussen de Lepelaar en Fuut worden deze straten beter bereikbaar. Daarnaast leggen we een bluswatervoorziening op open water aan.

Activiteit 2.1c Vergroten verkeersveiligheid rondom scholen

Door het plaatsen van 'zuurstokpalen' kunnen wij het verkeer alert maken op de nabijheid van een school. Daarmee verbeteren wij de verkeerssituatie rond de scholen en vergroten wij de veiligheid voor de schoolkinderen. Doel is om elke school verkeersveilig te hebben aan het einde van deze periode

Activiteit 2.1d Aanleg vrij liggend fietspad Diepsmeerweg

De wens is geuit om voor de schooljeugd een vrij liggend fietspad langs de Diepsmeerweg aan te leggen. Deze moet lopen tot de afrit naar het tunneltje bij het Geestmerambacht. Wij starten de voorbereidingswerkzaamheden die uiteindelijk naar aanleg kunnen leiden.

Activiteit 2.1e Haalbaarheidsonderzoek onderdoorgang spoor Zuiderweg Schagen

Wij gaan onderzoeken of de provincie en ProRail mee willen werken aan een project voor de ondertunneling van de Zuiderweg en of zij daar de financiering voor zouden willen dragen. Op dit moment hebben wij hiervoor geen budget beschikbaar.

Activiteit 2.1f Inhaalslag toegankelijkheid mindervaliden openbare ruimte

Er blijft veel aandacht om de openbare ruimte goed toegankelijk te maken voor mindervaliden. In 2018 wordt in samenspraak met het gehandicapten platform de toegankelijkheid van de openbare ruimte verbeterd. Hierbij is sprake van een taakstellend budget ad € 250.000,-. Dit budget is echter onvoldoende om de geïnventariseerde obstakels in de openbare ruimte weg te nemen. De wens is om voor aankomend jaar nog een extra budget vrij te maken zodat de toegankelijkheid op niveau komt.

Activiteit 2.1i Omvorming kruispunt Speketersweg-Woudmeerweg Dirkshorn tot rotonde

Op het kruispunt Speketersweg-Woudmeerweg gebeuren verhoudingsgewijs veel verkeersongelukken. Er zijn verschillende maatregelen getroffen om de verkeersveiligheid in de huidige situatie te verbeteren, maar deze hebben geen effect gesorteerd. Een fysieke aanpassing naar rotonde kan de verkeersveiligheid hier verhogen. In 2018 is de voorbereiding gestart van de omvorming van het kruispunt tot een rotonde. Grondverwerving is noodzakelijk. Met cofinanciering vanuit de provincie kan vervolgens overgegaan worden tot de aanleg.

Activiteit 2.1j Reconstructie kruispunt Veilingweg-Stationsstraat Warmenhuizen

De bochtstraal van kruispunt Veilingweg-Stationsstraat in Warmenhuizen is dusdanig krap dat vrachtverkeer deze bocht niet goed kan nemen. Zonder de wegheeft voor tegemoetkomend verkeer te gebruiken is de bocht niet te nemen. Een lang gekoesterde wens is om de bochtstraal te verruimen en daarmee de verkeersveiligheid te vergroten. Een recente grondaankoop maakt de reconstructie van het kruispunt mogelijk.

Resultaat 2.2 Stimuleren overheids- en inwonerparticipatie

We blijven Inwonersinitiatieven ondersteunen om mensen in de gelegenheid te stellen samen vorm te geven aan hun leefomgeving. Hiervoor stellen we apart budget beschikbaar. Voor wat betreft de openbare ruimte geldt dat het dagelijks onderhoud en bepaalde reconstructies zich (deels) prima lenen voor participatie van bewoners (bewoners zijn actief betrokken bij de openbare ruimte).

Activiteit 2.2a Wij stimuleren overheids- en inwonerparticipatie

Wij zorgen ervoor dat inwoners samen met de gemeente hun eigen leefomgeving kunnen inrichten. Daarom betrekken wij hen in een vroeg stadium bij een nieuwe inrichting of reconstructie. Door het betrekken van de omgeving sluiten projecten beter aan bij de wensen van de mensen en bedrijven uit de omgeving.

Overheidsparticipatie

Wanneer er initiatieven vanuit de inwoners of bedrijven komen, pakt de gemeente dit samen met hen op. Wij gaan gezamenlijk de mogelijkheden na. Het is belangrijk dat de mogelijkheden van participatie bij bewoners en bedrijven (beter) kenbaar gemaakt worden. Onze interne werkprocessen moeten wij verder ontwikkelen en invoeren. De gemeente pakt deze handschoen proactief op. Gebiedscoördinatoren zijn hier een verbindingsschakel in.

Burgerparticipatie

Bij projecten is het standaard dat wij de omgeving betrekken. Bijvoorbeeld door e-participatie, bewonersavonden of een klankbordgroep. De keuze bepalen we per type project. Voor kleinere werkzaamheden volstaan wij soms met een informerende brief. Voor grote projecten zijn mogelijkheden voor klankbordgroepen. De projectleiders hebben deze vernieuwende methodiek opgenomen in hun werkwijze.

Resultaat 2.3 Aantrekkelijker maken van de openbare ruimte

De ambitie van gemeente Schagen wordt sterk beïnvloed door de beperkte financiële middelen. De komende jaren geldt voor de openbare ruimte 'sober en doelmatig'.

Bovenstaand is het vastgestelde algemene beleid. Soms kennen we aan de leefomgeving hogere ambities toe. Bijvoorbeeld vanuit oogpunt van toeristische aantrekkelijkheid of leefbaarheid. De daarmee gemoeide inspanningen en lasten vallen buiten de scope van het reguliere beleid en de daarop gebaseerde budgetten.

Activiteit 2.3a Beschikbaar komen openbaar toilet (Callantsoog)

In het coalitieakkoord is de wens geuit voor een betaalbaar openbaar toilet op het dorpsplein in Callantsoog.

Resultaat 2.4 Verbeteren natuur en milieu

Wij leven in een prachtige gemeente, waarin de schoonheid mede wordt gevormd door de vele natuur. Wij koesteren natuur en we willen dat mensen natuur kunnen beleven. Wel moet

de natuurontwikkeling in balans zijn met andere activiteiten. Ten behoeve van weidevogels en andere belangrijke natuurwaarden willen wij samen met de landschapsbeheerders op zoek naar uitbreiding van de gebieden waar weidevogels kunnen broeden en waar andere soorten flora en fauna kunnen floreren.

De gemeente zet sinds enige jaren in op de versterking van de groenbeleving. We willen zowel in het openbaar gebied binnen de kernen als rond de kernen meer bomen planten. Als inwoners dat aandragen, dan heeft aanplant van fruitbomen en ander voedselproducerend gewas onze sympathie. Inwoners plukken hiervan dan letterlijk de vruchten.

Activiteit 2.4a Aanpak essentaksterfte

In 2010 is in Nederland de essentaksterfte (ook wel Essensterfte genoemd) voor het eerst waargenomen. De essentaksterfte wordt veroorzaakt door een schimmel. Er is lange tijd onduidelijkheid geweest over welke impact de schimmel uiteindelijk op het essenbestand zou hebben. Inmiddels is duidelijk dat bij aanhoudende en zware aantasting de boom uiteindelijk sterft door verzwakking. Dit vaak in combinatie met andere ziektes en schimmels. Uit recent onderzoek (2018) lijkt slechts 3,2 procent van de essen uiteindelijk resistent te zijn voor de schimmel.

In de gemeente hebben wij 5451 gemeentelijke essen. Dit is 17,6% van het totale gemeentelijke bomenbestand. Sinds 2016 monitoren wij steekproefsgewijs op de Essentaksterfte. Uit de laatste cijfers blijkt, dat 95 procent van de geïnspecteerde essen in de gemeente in enige mate is aangetast.

Op basis van de huidige gegevens en kennis verwachten wij de komende 10 jaar 90% van onze essen te verliezen. Het boombeleid geeft aan dat wij ons bomenbestand kwantitatief in stand houden: op plaatsen waar bomen wegvallen planten wij bomen terug. Hierdoor moeten wij naar verwachting de komende 10 jaar ongeveer 4900 essen vervangen.

Activiteit 2.4b Voortzetten groenimpuls

De gemeente zet sinds enige jaren in op de versterking van de groenbeleving. Dit betreft het programma: 'Schagen groeit door'. Wij willen zowel in het openbaar gebied, binnen de kernen, als rond de kernen meer bomen planten. Als inwoners dat willen.

Activiteit 2.4c Stimuleren van bijen en het planten van bollen

Bijen en hommels vervullen een belangrijke functie in (de ontwikkeling van) de biodiversiteit in de openbare ruimte. Daarom willen wij waar mogelijk 'bijvriendelijke' maatregelen nemen om de populatie van bijen en hommels binnen de gemeente Schagen te laten toenemen. Waar mogelijk gaan wij het gebruik van onze kenmerkende bloembol in de openbare ruimte laten toenemen.

Activiteit 2.4d Meer aandacht voor dierenwelzijn

Als gemeente zetten wij ons, binnen onze mogelijkheden, in voor het dierenwelzijn. Circussen die gebruikmaken van wilde exotische dieren laten wij sinds lange tijd niet meer toe binnen de gemeente. Voor aangetroffen (gewonde) dieren is er een actieve dierenambulance en dierenasiel. Deze organisatie verzorgt deze dieren en tracht de eigenaar van binnengekomen gewonde dan wel dode gezelschapsdieren te achterhalen en te informeren. Voor de dierenambulance en dierenasiel geldt dat zij met de gemeenten uit de

Kop en regio Alkmaar in gesprek zijn, hoe zij een toekomstbestendig dierenambulance en dierenasiel in de regio kunnen realiseren. Het opruimen van dode inheemse wilde dieren (zwaan, meeuw, rat etc.) in de openbare ruimte voeren de medewerkers van de gemeentelijke onderhoudsdienst uit.

Doelstelling 3 Verduurzaming van de leefomgeving

Het beheer en onderhoud van de openbare ruimte is niet los te zien van klimaat, duurzaamheid en ecologie. Klimaat, duurzaamheid en ecologie zijn thema's die betrekking hebben op en een wisselwerking hebben met de kapitaalgoederen en zijn daaraan overstijgend. De uitdaging waar de gemeente voor staat is om de leefomgeving leefbaar, veilig, gezond en aantrekkelijk te houden. De klimaatverandering, de toenemende verstedelijking en het opraken van fossiele brandstoffen vragen om aandacht. De opwarming van de aarde en de toenemende verharding in steden en dorpen heeft zowel wateroverlast als 'hittestress' tot gevolg. De biodiversiteit loopt terug en Nederland behoort met betrekking tot luchtkwaliteit en fijnstofbelasting tot de meest vervuilde gebieden van Europa. Het gebied moet veerkracht hebben om hiermee om te gaan. De openbare ruimte is er in het belang van de gehele gemeenschap. In de openbare ruimte moet er ruimte zijn om maatregelen uit te voeren, die in de komende jaren op ons af komen als gevolg van de klimaatverandering, de duurzaamheid en ecologie.

Samen met onze inwoners en ondernemers werkt Schagen hard om een bijdrage te leveren aan de '**Energietransitie**', '**Warmtetransitie**', '**Circulaire Economie**' en '**Klimaatadaptatie**'. Omdat de gemeente niet de enige grondbezitter is, moet er ook een beroep gedaan worden op anderen (grond- en/of woningbezitters) om verantwoordelijkheid hierin te nemen. Het gaat dan om maatregelen op of aan hun terrein of gebouw. Het is daarmee belangrijk breed te investeren in duurzaamheid. Niet alleen om de negatieve gevolgen van de klimaatverandering te beperken. Ook omdat we de volgende generatie een goede toekomst willen geven.

De noodzaak voor het behalen van de doelstellingen op gebied van energiebesparing en de opwekking van duurzame energie neemt toe. Het kabinet, de provincie en gemeenten hebben veel aandacht voor de warmte- en energietransitie, wijziging van de gaswet en warmtewet en het aanscherpen van duurzame doelstellingen en de Klimaatwet. Het doel van deze Klimaatwet is het terugdringen van de CO₂-uitstoot naar 49% in 2030. In 2018 komt er een nationaal klimaat- en energie-akkoord waarin afspraken worden gemaakt om de doelstellingen te halen.

Wij geven als gemeente het goede voorbeeld. Dit doen wij bijvoorbeeld door de openbare verlichting te vervangen door ledverlichting. Daarnaast verduurzamen wij ons eigen vastgoed en bedrijfsvoering. Wij kiezen waar mogelijk voor elektrische gereedschappen en voertuigen. Daarnaast hebben we veel aandacht voor andere beheersmaatregelen, waarmee we de gevolgen van de overlast van de klimaatverandering tegen gaan. Te denken valt hierbij aan het beperken van wateroverlast, het versterken van onze biodiversiteit en van de leefbaarheid.

Resultaat 3.1 Energietransitie naar duurzame energie

Schagen wil voldoen aan de doelstellingen uit het Klimaatakkoord. Hiervoor wordt een kader en aanpak opgesteld om op het terrein van klimaat en energie de komende jaren in te zetten om de doelen voor 2023 (16% duurzame energie), 2030 (49% CO₂ reductie t.o.v. 1990)

en 2050 (volledige duurzame energievoorziening) te halen. Het is belangrijk om te blijven investeren in duurzaamheid. Niet alleen om de negatieve gevolgen van de klimaatverandering te beperken. Ook omdat we de volgende generatie een goede toekomst willen geven. Voortzetting van het meerjarig duurzaamheidsprogramma is hiervoor essentieel. Door te kiezen voor een lokale aanpak die aansluit op regionale energie- en klimaatstrategieën, zijn wij in staat om onze inwoners en ondernemers te blijven informeren, stimuleren en motiveren tot het nemen van maatregelen.

Activiteit 3.1a Verlagen huidige energieverbruik

De CO₂-uitstoot moet in 2030 ten opzichte van 1990 naar 49% zijn teruggedrongen. Daarom nemen wij vóór 2021 zoveel mogelijk duurzaamheidsmaatregelen bij gemeentelijk vastgoed. Wij zijn verplicht om dergelijke maatregelen uit te voeren als die een terugverdientijd hebben van 5 jaar of minder. Maar wij willen een grote stap verder gaan. Wij kiezen voor een terugverdienperiode van 15 jaar.

Bij ruim 30 gemeentelijke gebouwen zijn zogenaamde EED audits uitgevoerd. Deze geven een uitgebreid inzicht in de mogelijkheden die er zijn om de gebouwen energie zuiniger te maken. Met deze informatie kunnen wij keuzes maken in extra verduurzamingsmaatregelen die we de komende jaren kunnen meenemen in het gebouwenonderhoud. Wij willen de maatregelen aankomende jaren gefaseerd uitvoeren.

Met een terugverdientijd van 15 jaar of minder kunnen zonnepanelen op daken een hoofdrol spelen.

Om ons energieverbruik verder te verlagen vervangen wij oude openbare verlichting door ledverlichting. En kiezen wij voortaan zoveel mogelijk voor elektrische gereedschappen en voertuigen.

Activiteit 3.1b Vergroten duurzame energie

In 2050 moet de energievoorziening bijna helemaal duurzaam zijn. Daarom blijven wij het gebruik van zonnepanelen stimuleren. Wij willen dat over vier jaar alle sport-, kunst- en cultuurgebouwen zijn voorzien van zonnepanelen. Daarom krijgen ze binnen deze bestuursperiode zonnepanelen van de gemeente. Dat is niet alleen duurzaam, maar steunt de sportverenigingen om sporten betaalbaar te houden. En het werkt motiverend naar de leden om ook te verduurzamen. Daarnaast is een goede ruimtelijke inpassing van grondgebonden zonlocaties (zonneweides) een opgave die aandacht vraagt. De nieuwe ruimtevraag, gecombineerd met het huidige en toekomstige ruimtebeslag van andere functies, onderstreept de grote omvang. Hiervoor stellen wij een gedeelde visie voor grondgebonden zonlocaties op.

Er komen meer en ook beter betaalbare volledig elektrische auto's op de markt. De verwachting is dat deze trend zich versneld voortzet. De gemeente onderkent de positieve duurzaamheidsaspecten van elektrisch rijden. Inwoners die niet op eigen terrein kunnen parkeren, kunnen een laadpaal bij de gemeente aanvragen. Het aantal openbare laadpalen zal aankomende periode naar verwachting fors toenemen.

Resultaat 3.2 Warmtetransitie naar duurzame warmtebronnen

In 2050 moet de gebouwde omgeving volledig CO₂-arm zijn. Hiervoor wordt het aardgasnetwerk in Nederland uitgefaseerd. Vanaf 2016 stimuleren wij pilots voor energieneutrale en aardgasloze woningen door diverse regelingen.

Activiteit 3.2a Bestaande bouw verduurzamen en aardgas uiffaseren

Gemeenten zijn 'regievoerder' van de warmtetransitie. Gemeenteraad stelt aankomend jaar een planning vast over de transitie naar aardgasvrij gericht op een CO2 arme gebouwde omgeving in 2050 (woningen, maatschappelijk en commercieel vastgoed). Vanuit de provincie is onderzoek gedaan naar de warmtetransitie per wijk en deze te verdiepen naar de kansen per woning. Hierop aansluitend stellen wij een warmtekansenkaart op (vraag en aanbod warmte en koude) . Daarnaast maken wij afspraken om woningen aardgasvrij of aardgasvrij-ready te maken en over de benodigde infrastructuur om de warmtetransitie in de gebouwde omgeving te ondersteunen.

Activiteit 3.2b Nieuwbouw energieneutraal en aardgasloos

De aansluitplicht op het gasnet wordt vervangen door een warmterecht. Hiermee kunnen eindgebruikers aanspraak maken op een toereikende aansluiting op bijvoorbeeld een (verzwaard) elektriciteitsnet of een warmtenet. Nieuwe gebouwen worden energieneutraal en in de regel niet meer op aardgas aangesloten. Om energiemaatregelen zoals 'gasloos wonen' aantrekkelijker te maken, gaan wij voor nieuwe woningbouwprojecten onderzoeken of er mogelijkheden zijn voor een woonfonds. Hierin wordt met corporaties, ontwikkelaars en banken samengewerkt waarin gericht geacteerd wordt op de maatregelen. Ditzelfde fonds zou een stimulans kunnen zijn voor het rooveren van bestaande woningen en gebouwen in eigendom van de publieke sector, zijnde gemeentelijke gebouwen. Daarnaast zou dit fonds een adviesfunctie kunnen hebben in het langer kunnen blijven wonen in de eigen huur- of koopwoning.

Resultaat 3.3 Klimaatadaptief maken van de omgeving

Nederland is in 2050 klimaatbestendig en waterrobuust ingericht. Hierbij hebben wij veel aandacht voor andere beheersingsmaatregelen, waarmee we de gevolgen van de overlast van de klimaatverandering tegengaan. Te denken valt hierbij aan het beperken van wateroverlast, het versterken van onze biodiversiteit en van de leefbaarheid.

Activiteit 3.3a Klimaatbestendig & water robuust

Wij willen de openbare ruimte meer klimaatadaptief en toekomstbestendig maken. In ontwerpen van nieuwe infrastructuur en bebouwing moet nadrukkelijk rekening gehouden zijn met het voorkómen van hittestress, wateroverlast en het verzorgen van meer waterinfiltratie in de bodem. Om wateroverlast te voorkomen moet het water zo lang mogelijk vastgehouden te worden. Het klimaatbestendig maken van de stad, het verduurzamen van de afvalwaterketen, het verder professionaliseren van het beheer en het beheersen van kosten en kostenontwikkeling vragen om een nauwe verbinding met andere sectoren binnen de gemeente en tussen gemeenten en waterschap. Samenwerking met provincie, NH-noord, waterschap, PWN, woningcorporaties, bedrijven en particulieren staat centraal. In een brede maatschappelijke discussie willen wij met hen toewerken aan een klimaatadaptief gemeente Schagen.

Aansluitend bij bestaande (regionale) werkstructuren van het Deltaprogramma ruimtelijke adaptatie en de Nationale Adaptatiestrategie worden de kwetsbaarheden voor Schagen in 2020 door een stresstest in beeld gebracht. Dit leidt tot een uitvoeringsagenda van maatregelen en tot ruimtelijke adviezen voor de omgevingsvisie. Ruimtelijke adaptatie nemen wij bij het maken van alle visies, plannen en omgevingsvergunningen mee.

Algemene voorlichting en gerichte voorlichting over milieu en duurzaamheid op scholen is belangrijk en wordt de aankomende jaren voortgezet.

Resultaat 3.4 De gemeente Schagen zet in op een circulaire economie

Nederland is in 2050 circulair. Uitgangspunt van de circulaire economie is een samenleving zonder afval. Waarin alle natuurlijke afvalstromen weer in de keten komen en alle niet-natuurlijk afval wordt hergebruikt. Afval wordt daarom in dit kader aangeduid als grondstof. We moeten kennis opdoen, inzicht krijgen in de verschillende vraagstukken, oplossingsrichtingen aangeven en voorwaarden formuleren om circulair te worden. Noord-Holland Noord lijkt een goed niveau om grondstoffenstromen te kunnen bundelen. Van belang is om bij dit onderwerp goed samen te werken, af te stemmen en gebruik te maken van de kennis en expertise van de Metropoolregio Amsterdam (MRA). Grondstoffen dreigen schaars te worden door een groeiende bevolking en toenemende welvaart in de wereld. Hierdoor wordt het steeds belangrijker om de beschikbare grondstoffen zo efficiënt mogelijk te gebruiken.

Activiteit 3.4a Duurzaam inkopen

In Schagen wordt bijgedragen aan het hergebruiken van producten en materialen door het sluiten van kringlopen. Denk hierbij onder andere aan grondverzet, kloppende grondbalans, hoogwaardig hergebruik van bermmaaisel, modulair ontwerpen, biologische kringloop en ecodesign. Sinds eind 2017 betrekken wij energie (elektriciteit en gas) van HVC. Aandeelhoudersenergie via een investingsconstructie. Het betreft 100% groene energie. Hiermee hebben wij voor aankomende periode een betrouwbare partner gevonden met de juiste focus op verduurzaming.

Activiteit 3.4b Hergebruik bedrijfsmatig afval

Met betrekking tot bedrijfsmatig afval wordt een plan van aanpak opgesteld om circulaire kansen en concrete acties voor NHN uit te werken met als startpunt de analyse en kansenkaart van Provincie Noord-Holland en met kennis en ervaring van de MRA circulair. Doel is om te komen tot bovenregionale samenwerking voor hoogwaardige recycling niet zijnde verbranding. Tevens moeten er instrumenten geboden worden voor de verdeling van de verschillende stromen en het maken van afspraken daarover.

Activiteit 3.4c Hergebruik huishoudelijk afval

Het huishoudelijk afval wordt door HVC ingezameld. HVC is overeenkomstig de (onlangs hernieuwde) dienstverleningsovereenkomst verantwoordelijk voor het gehele pakket van afvalinzameling. Hierbij is meer focus gekomen voor hergebruik en de circulaire economie. Afval is inmiddels geen afval meer, maar waardevolle grondstof. Samen met HVC wordt aankomende jaren verdere uitvoering gegeven aan het programma 'Meer waarde uit afval'. Dit programma gaat uit van brongescheiden afvalinzameling, zodat de kwaliteit van de hernieuwde grondstoffen het hoogst is.

4 Domein inwoner & bestuur

Vertrouwen, openheid, duurzaamheid en trots is ons credo. We zijn er vanzelfsprekend voor alle inwoners, ongeacht afkomst of geaardheid. We willen de jeugd meer betrekken bij de politiek. Samen maken wij de gemeente nog beter. Onze inwoners zullen onze dienstverlening als vriendelijk, snel, goed en betrouwbaar gaan ervaren. We worden bovendien graag uitgedaagd. Sterker nog: weten inwoners en bedrijven iets beter dan wij of kunnen zij iets beter uitvoeren? Dan doen wij het op hun manier, omdat zij de ervaringsdeskundigen zijn. Op die manier ontstaat partnerschap met onze inwoners en bedrijven, waarbij we gelijkwaardig contact hebben en elkaars kwaliteiten aanvullen. Wij willen minder regels. En inwoners krijgen een transparante uitleg wanneer er zaken niet mogelijk, of juist verplicht zijn. Wij zijn direct aanspreekbaar op onze acties. Inwoners ervaren ons als betrokken, goed geïnformeerd, snel en betrouwbaar.

In dit domein leest u hoe we de volgende onderwerpen in de praktijk gaan brengen.

- dienstverlening,
- de kwaliteit van de besluitvorming,
- overheidsparticipatie,
- een doelmatige bedrijfsvoering,
- een gezond en haalbaar financieel beleid.

Wij hebben daarvoor twee doelstellingen:

1. Inwoners ervaren onze dienstverlening als vriendelijk, snel, goed en betrouwbaar.
2. **Inwoners zijn actief betrokken bij de vormgeving van hun leefomgeving en bij belangrijke beslissingen.**

Budget op basis van coalitieakkoord

In het coalitie akkoord zijn maatregelen opgenomen waarvoor extra budget nodig is.

In onderstaande tabel is opgenomen welke budgetten binnen dit domein het betreft.

Omschrijving	2019	2020	2021	2022
Eigen budget dorpsraden	93.000	93.000	93.000	93.000
Los laten kostendekkendheid van de begraafstarieven	70.000	70.000	70.000	70.000

Doelstelling 1 Inwoners ervaren de dienstverlening als vriendelijk, snel, goed en betrouwbaar

De organisatie heeft zich in de afgelopen jaren steeds meer ontwikkeld tot een professionele, klantvriendelijke en efficiënt werkende organisatie, waarbij dienstverlening en service hoog in het vaandel staan. Het snel, correct en doelmatig afhandelen van aanvragen, transparantie in het beleid en hoge kwaliteit in klantcontacten blijven punten van aandacht.

Resultaat 1.1 De dienstverlening is optimaal: alle vragen zijn snel, duidelijk beantwoord.

Inwoners en bedrijven weten wat zij van de gemeente kunnen verwachten

Het is belangrijk dat de gemeentelijke organisatie gemakkelijk bereikbaar en klantvriendelijk is. Waar mogelijk helpen we een inwoner direct al telefonisch of aan de balie. Is de vraag ingewikkelder? Dan zetten we een medewerker met meer specialistische kennis in.

Activiteit 1.1a Wij gaan actief sturen op opvolging van vragen die in behandeling zijn

We voeren een zaaksysteem in waarmee de aanvrager direct zicht heeft op de voortgang van zijn aanvraag.

Activiteit 1.1b Telefonisch bereikbaarheidsplan

We stellen een telefonisch bereikbaarheidsplan op om vragen snel en correct te beantwoorden.

Activiteit 1.1c We verbeteren en automatiseren alle klantprocessen permanent (lean)

We verbeteren de klantprocessen continu, waarbij we naast kwaliteit en snelheid ook transparantie in het proces en de klantcommunicatie betrekken.

Activiteit 1.1d Inrichten en professionaliseren van Webcare

Met deze activiteit bedoelen we: van buiten naar binnen werken, signalen van social media op de juiste plek in de organisatie neerleggen, trends en ontwikkelingen signaleren en daarnaast natuurlijk de interactie tussen gemeente en maatschappij faciliteren. Daarnaast maakt webcare het ook gemakkelijker om jongeren te bereiken.

Activiteit 1.1e Hostmanship

Hostmanship (gastheerschap) gaat over de houding en het gedrag van iedere medewerker richting iedere inwoner, ondernemer, bezoeker (klant) via ieder kanaal.

Hoe brengen we de boodschap? Ongeacht de inhoud kun je positief bijdragen aan de beleving van de klant: jezelf verplaatsen in de ander, verantwoordelijkheid nemen, de wil om te dienen, de vraag achter de vraag herkennen en nieuwsgierig zijn naar de klant en zijn wensen.

Resultaat 1.2 De bedrijfsvoering is doelmatig en efficiënt

De gemeenteraad, het college en de gemeentelijke organisatie streven naar meer kwaliteit door voort te bouwen op de bestaande koers. Daarbij vinden wij duidelijke besluitvorming, goede onderbouwing van de standpunten en transparantie belangrijk

Dit betekent dat we verder investeren in goed werkgeverschap om aantrekkelijk te blijven op de arbeidsmarkt. Maar ook dat we investeren in de kwaliteit van de huidige medewerkers. We stellen steeds hogere eisen aan onze medewerkers en met name aan de kwaliteit van het contact met inwoners.

Daarnaast gaan we verder met de kwaliteit van besluitvorming, lean en het bestrijden van bureaucratie, investeren in ICT en het invoeren van de Omgevingswet.

Bijzondere nieuwe activiteiten in de komende periode zijn het organiseren van een Right to Challenge en het opzetten van een urban data center met de gemeente Den Helder. Met dit laatste willen we een stap zetten met informatiegestuurd werken, waaronder het verder ontwikkelen van meetinstrumenten voor het volgen van ons beleid.

Activiteit 1.2a Investeren in goed werkgeverschap

De kwaliteit van de werkorganisatie en haar aantrekkelijkheid als belangrijke werkgever in de regio zijn van groot belang. Daarom investeren we in een stevig opleidingsaanbod. Hiermee stellen we ambtenaren beter in staat hun nieuwe rol te vervullen in onze participatiedoelstellingen. Daarnaast blijkt uit onderzoek dat een goed ontwikkelingsaanbod gunstig is voor onze aantrekkelijkheid. Dit is belangrijk in de huidige arbeidsmarkt waar schaarste toeneemt. Een belangrijk uitgangspunt is dat de gemeente een voorbeeldrol blijft vervullen als werkgever.

Het vernieuwde gemeentehuis biedt aan ons personeel een goede plek om samen te werken en om elkaar te ontmoeten. Nu we ervaring hebben met de nieuwe werkruimtes blijkt, dat het aantal flexplekken aan de krappe kant is, maar ook dat er vooral behoefte is aan meer overleg/ontmoetingsruimtes. De raadzaal en de foyer kunnen hier na wat aanpassingen in voorzien. De geluidsinstallatie van de raadzaal is aan vervanging toe. Ook is denkbaar dat we wat aanpassingen gaan doen aan de inrichting, zodat die meer aansluit bij het nieuwe vergadersysteem. Na de zomer leggen we een aanpassingsplan aan u voor.

Activiteit 1.2b Investeren in ICT

We vernieuwen de ICT-voorziening.

De ICT-voorziening is faciliterend aan de organisatiedoelen van de gemeente :

- continue verbetering van bedrijfsvoering en processen (lean);
- transparante dienstverlening (digitaal zaakgericht én persoonlijk);
- optimaal veilige informatieomgeving met een hoge bedrijfscontinuïteit.

Activiteit 1.2c Right to Challenge invoeren

Inwoners krijgen in de gemeente ook een Right to Challenge. Concreet houdt dit in dat een groep inwoners die van mening is dat zij een taak beter én goedkoper kan uitvoeren dan de gemeente, het recht krijgt om deze taak van de gemeente over te nemen. Uiteraard binnen de kaders van de van hogerhand opgelegde wet- en regelgeving.

Activiteit 1.2d Besluitvormingsprocessen richten we optimaal (lean) in en toetsen we regelmatig.

Wij hebben de verantwoordelijkheid om inwoners te horen, om besluiten beter te maken en om draagvlak te kunnen inschatten. Duidelijke besluitvorming, goede onderbouwing van de standpunten en transparantie vinden we dan ook belangrijk. Om dit goed te blijven doen houden we de kwaliteit van de advisering in de gaten met behulp van dashboards en toetsen we deze regelmatig via audits. Deze processen worden zo lean mogelijk ingericht. Tenslotte zijn deregulering en het terugbrengen van bureaucratie nog steeds belangrijke uitgangspunten.

Activiteit 1.2e Informatie gestuurd werken invoeren

Om goed in te kunnen spelen op toekomstige ontwikkelingen en trends is het belangrijk al onze informatie goed te ontsluiten, gebruik te maken van "big data" en bestaande statistische informatie. Hierdoor maken we informatie-gestuurd beleid mogelijk zodat we schaarse capaciteit en middelen optimaal kunnen inzetten.

We onderzoeken in eerste instantie samen met de gemeente Den Helder en het Centraal Bureau voor de Statistiek aan de hand van drie vraagstukken of een gezamenlijk urban data center daarin een meerwaarde biedt.

Resultaat 1.3 Het financieel beleid is transparant, gezond en haalbaar

Wij staan voor een transparant, gezond en haalbaar financieel beleid. Een beleid dat ons in staat stelt klaar te zijn voor economisch mindere tijden. Dit verwoorden we in een eenvoudige, overzichtelijke begroting die voor inwoners duidelijk maakt waarvoor wij middelen beschikbaar stellen. Voor de uitgangspunten zie hiervoor het hoofdstuk Algemene uitgangspunten.

Doelstelling 2 Inwoners zijn actief betrokken bij de vormgeving van hun leefomgeving en betrokken bij alle belangrijke beslissingen

We zetten in op een goede samenwerking met de dorpsraden en wijkpanels en we vragen inwoners actief te participeren in de voorbereiding van gemeentelijke keuzes. We gaan met de inwoners in gesprek en we luisteren naar hun argumenten. Daarvoor organiseren we brainstormbijeenkomsten of andere inspreek momenten en gaan we actief op pad.

Resultaat 2.1 Het contact tussen inwoners en de gemeente is laagdrempelig en verbindend

Wij willen de inwoners betrekken bij de uitvoering van grote projecten en het vormgeven van plannen. Gebiedscoördinatoren zijn het contact naar de gemeente. Zij verbinden dorp en gemeente.

Activiteit 2.1a Inzet van gebiedscoördinatoren

De gebiedscoördinator is de verpersoonlijking van de gemeente naar de inwoners en houdt de lijnen kort. De gebiedscoördinator geeft een gezicht aan de gemeente, die voor veel inwoners op afstand functioneert.

Wij streven in onze taak de drie V's na: verbinden, versnellen en verbeteren van het contact met de gemeente. Wij moeten inwoners kunnen bereiken en zij moeten ons kunnen bereiken. Om dit voor elkaar te krijgen moet je om te beginnen daar zijn waar de inwoners zijn, dus fysiek aanwezig in het dorp bij vergaderingen (onder andere van de dorpsraad) en dorpsactiviteiten. Dit verlaagt de drempel en contact, maar kost veel tijd en flexibiliteit. We willen dit goed neerzetten. Daarom is het van essentieel belang dat de gebiedscoördinator voldoende tijd kan steken in het opbouwen van het benodigde netwerk, om de gestelde doelen te bereiken. Alleen zo kun je de inwoners de rol geven die wij hen willen toebedelen: participeren in projecten en nieuw beleid.

Activiteit 2.1b Samen met inwoners bedenken en uitvoeren van belangrijke projecten in een dorp of wijk

Wij willen inwoners zoveel mogelijk betrekken bij het vormen van beleid en bij het realiseren van projecten. Bij grotere projecten proberen wij altijd bijvoorbeeld een project- of een klankbordgroep van betrokkenen in te richten die daadwerkelijk mee kan beslissen.

Voor de prioritering van gemeentelijk beleid en bij de uitvoering van grote projecten organiseren we brainstormsessies.

We willen draagvlak creëren via een debat en onze besluiten krachtiger maken door van goede ideeën van anderen te gebruiken.

Activiteit 2.1c Het college bezoekt in deze periode elk dorp en elke wijk tweemaal

De halfjaarlijkse veldbezoeken van de afdeling Openbaar gebied blijven gehandhaafd. Daarnaast bezoekt het college samen met de gebiedscoördinator (en eventuele verdere ambtelijke ondersteuning) één maal in de twee jaar elk dorp en elke wijk.

Resultaat 2.2 We ondersteunen inwonersinitiatieven

We vinden participatie heel belangrijk en willen niet alles van bovenaf gaan regelen. Inwonersinitiatieven blijven we ondersteunen om mensen gelegenheid te geven samen vorm te geven aan hun leefomgeving. We werken als een dienstbare, betrokken, inwonersgerichte gemeente. De inwoners zien we als ervaringsdeskundigen, want zij zijn de belangrijkste gebruikers van het openbaar gebied in hun leefomgeving, vandaar dat we initiatieven vanuit de samenleving de ruimte geven om deze mogelijk te maken.

Activiteit 2.2a Inwonerparticipatie verder verbeteren

Wij blijven bestaande instrumenten voor participatie inzetten en verder verbeteren. Bijvoorbeeld met het inzetten van een gebiedscoördinator in elk dorp en elke wijk.

We houden het budget van 50% cofinanciering voor inwonersinitiatieven in stand waarbij we maximaal € 15.000,- per initiatief bijdragen.

Dorpsraden en wijkpanels vinden wij bijzonder waardevol. Zij geven ons gevraagd en ongevraagd advies, zij zetten verbeteringen in gang en verbinden mensen. Wij willen regelmatig met hen contact hebben, omdat wij hen als representatief voor de gemeenschap beschouwen.

Dorpsraden en wijkpanels krijgen een jaarlijks budget van **twee euro per inwoner** dat zij vrij en naar eigen inzicht kunnen besteden aan kleine projecten, lokale investeringen, sociale evenementen of andere initiatieven die de lokale samenleving versterken.

Wij hebben in onze gemeente het crowdfundingplatform "Het Lukt Ons". Inwoners en organisatie kunnen via de website hetluktons.nl geld inzamelen voor hun maatschappelijke projecten. Zo kunnen goede ideeën haalbaar worden en krijgen inwoners en organisaties een kans hun droom waar te maken.

Vertrouwen, openheid, duurzaamheid en trots is ons credo. We zijn er vanzelfsprekend voor alle inwoners, ongeacht afkomst of geardeheid. We willen de jeugd meer betrekken bij de politiek. Samen maken wij de gemeente nog beter. Onze inwoners zullen onze dienstverlening als vriendelijk, snel, goed en betrouwbaar gaan ervaren. We worden bovendien graag uitgedaagd. Sterker nog: weten inwoners en bedrijven iets beter dan wij of kunnen zij iets beter uitvoeren? Dan doen wij het op hun manier, omdat zij de ervaringsdeskundigen zijn. Op die manier ontstaat partnerschap met onze inwoners en bedrijven, waarbij we gelijkwaardig contact hebben en elkaars kwaliteiten aanvullen. Wij willen minder regels. En inwoners krijgen een transparante uitleg wanneer er zaken niet mogelijk, of juist verplicht zijn. Wij zijn direct aanspreekbaar op onze acties. Inwoners ervaren ons als betrokken, goed geïnformeerd, snel en betrouwbaar.

5 Nota van uitgangspunten

Cijfers Nota van uitgangspunten

In onderstaand overzicht is de ontwikkeling opgenomen van de begrotingssaldo 2019 t/m 2022. Hierbij is aansluiting gezocht bij de saldi van de 1e tussenrapportage 2018. In het overzicht staan effecten als gevolg van autonome-ontwikkelingen, uitwerking coalitieakkoord en ingezet nieuw beleid/aanvullend coalitieakkoord. Het overzicht sluit af met een overzicht van dekkingsmaatregelen.

Onderdeel	2019	2020	2021	2022
A Stand 1e financiële rapportage 2018	-79.986	70.370	174.568	167.036
	overschot	tekort	tekort	tekort
Domein ruimte en economie				
Autonome ontwikkelingen				
1 Begroting RUD 2019 op basis van indexatie gr'en (ICT ontwikkeling was al verwerkt in 1e financiële rapportage)	38.590	38.590	38.590	38.590
2 Extra werkzaamheden RUD (binnen begroting 80.000,- geraamd)	pm	pm	pm	pm
Uitwerking coalitie akkoord				
3 Budget extra projectleider woningbouw	90.000	90.000	90.000	
Ingezet / nieuw beleid / aanvullend coalitieakkoord mutaties ambtelijke formatie				
4 1 fte teamleider Ruimte	87.000	87.000	87.000	87.000
5 Regionaal programma duurzaamheid				pm
B Totaal Domein ruimte en economie	215.590	215.590	215.590	125.590

Domein samenleving en gezondheid					
Autonome ontwikkelingen					
1	GGD begroting 2019 op basis van indexatie gr'en	52.626	52.626	52.626	52.626
2	Veiligheidsregio begroting 2019 op basis van indexatie gr'en	177.581	177.581	177.581	177.581
3	Grga begroting 2019 (tlv Buig)	0	0	0	0
Uitwerking coalitie akkoord					
4	Budget muziekonderwijs	135.000	135.000	135.000	135.000
5	Budget huiskamers in elk dorp of wijk	450.000	450.000	450.000	450.000
6	Budget intensivering zorg voor ouderen	pm	pm	pm	pm
7	Dementievriendelijke gemeente	10.000	10.000	10.000	10.000
8	Budget terugdraaien solidariteitsbijdrage 3e fase (sportverenigingen)	70.000	70.000	70.000	70.000
9	Budget sporthal Doorbraak (onderhoud)	15.000	15.000	15.000	15.000
10	Investeringsbijdrage sporthallen Waarland en 't Zand	pm			
11	Budget nieuwe sporthal Waarland (onderhoud)		15.000	15.000	15.000
12	Budget uitbreiding Multitreffer (onderhoud)		15.000	15.000	15.000
13	Budget topsportbeleid	80.000	90.000	100.000	100.000
14	Budget Kunstroutes	14.500	14.500	14.500	14.500
15	Budget zonnepanelen verenigings- sport en stichtingengebouwen	250.000	250.000		
C	Totaal Domein samenleving en gezondheid	1.254.707	1.294.707	1.054.707	1.054.707

Domein leefomgeving & duurzaamheid				
Autonome ontwikkelingen				
1	Groei budget openbaar gebied			300.000
Uitwerking coalitie akkoord				
2	Continueren budget inwoners initiatieven openbaar gebied		100.000	100.000
3	Budget aanleg fietspad Diepsmeerweg		500.000	
4	Budget aanleg parkeerplaatsen Schagen			
5	Verkeersveiligheid rondom scholen	100.000		
6	Openbaar toilet Callantsoog	15.000	15.000	15.000
7	Duurzaamheidscoördinator (o.a. voor gasloos)	90.000	90.000	90.000
8	Duurzaamheidsbudget van incidenteel naar structureel			300.000
Ingezet / nieuw beleid / aanvullend coalitieakkoord				
mutaties ambtelijke formatie				
9	Dit jaar starten met 30 km heel Tuitjenhorn/Kalverdijk	pm	pm	pm
10	Aanleg calamiteitenstrook Fuut-Lepelaar (tlv reserve maatschappelijk nut)	25.000		
11	Inpassen bouwplan Molenzicht (Waarland) (tlv reserve maatschappelijk nut)	350.000		
12	Aanpak essentaksterfte (2019 tlv reserve maatsch. Nut)	200.000	pm	pm
13	Omvorming kruispunt Speketersweg-Woudmeerweg Dirkshorn		250.000	
14	Reconstructie kruispunt Vellingweg-Stationstraat Warmenhuizen	35.000		
15	Uitvoeringskrediet 'Thorbeckestraat	75.000		
16	Integraal onderzoek Grote Sloot (3 kernen)	60.000		
17	Groeiimpuls Schagen groeit door (meer bomen)	100.000	100.000	100.000
18	Inhaalslag toegankelijkheid mindervaliden openbare ruimte	50.000		
D	Totaal Domein leefomgeving & duurzaamheid	1.100.000	455.000	805.000

Domein inwoner en bestuur					
Autonome ontwikkelingen					
1	Begroting Regionaal Historisch Archief op basis van indexatie gr'en	7.753	7.753	7.753	7.753
2	Vervallen precariobelasting met ingang van 2022				240.000
3	Effect op afschrijvingslasten na actualisatie van meerjaren investeringsoverzicht. De stijging wordt met name veroorzaakt door ICT netwerk/ dataservers en infrastructuur.		55.906	55.906	116.788
4	Verwachte verhoging van de reguliere exploitatie kosten ICT. Zie ook toelichting in 1e financiële rapportage.	90.000	90.000	90.000	90.000
5	Nieuwe cao- ontwikkelingen	460.000	460.000	460.000	460.000
Uitwerking coalitie akkoord					
6	Eigen budget dorpsraden	93.000	93.000	93.000	93.000
7	Loslaten van de kostendekkendheid begraafstarieven	70.000	70.000	70.000	70.000
Ingezet / nieuw beleid / aanvullend coalitieakkoord mutaties ambtelijke formatie					
8	Bredere taak gebiedscoördinatoren	80.000	160.000	240.000	240.000
9	0,5 fte functionaris gegevensbescherming (AVG)	40.000	40.000	40.000	40.000
10	1 fte programma manager (doorstart bewegen naar de klant)	98.000	98.000	98.000	98.000
11	Uitbreiding capaciteit voor Regio raad (op basis van 0,5 fte €50.000) aandeel Schagen	15.000	15.000	15.000	15.000
12	Doorwerking prognose SPP scenario 0	140.337	348.157	481.028	481.028
13	Doorwerking prognose SPP scenario 1 (dekking door GREX)	pm	pm	pm	pm
14	Budget Organisatieontwikkeling	150.000	150.000	150.000	150.000
E	Totaal Domein inwoner en bestuur	1.244.090	1.587.816	1.800.687	2.101.569

Dekkingsmiddelen					
1	Ruimte in algemene uitkering maartcirculaire	1.139.000	1.770.000	1.836.000	2.211.000
2	Algemene uitkering gelabeld voor sociaal domein	232.000	232.000	201.000	201.000
3	Gereserveerde stelpost loon- en prijscompensatie	986.000	986.000	986.000	986.000
4	Stijging OZB conform huidig CPB percentage 2,5% zit stijging 1,3%	103.000	206.000	309.000	412.000
5	Stijging algemene uitkering 300 woningen per jaar (2 inwoners per woning)	30.000	90.000	180.000	273.000
6	Onttrekking reserve Maatschappelijk nut	575.000			
7	Budget zonnepanelen uit de algemene reserve*	250.000	250.000		
8	Fietspad Diepsmeerweg uit de algemene reserve*			500.000	
9	Budget organisatieontwikkeling nog 1 jaar uit Reserve Beweging naar de klant	150.000			
10	Groei algemene uitkering n.a.v. mei circulaire 2018	273.000	259.000	427.000	200.000
F	Totaal dekkingsmiddelen nota van uitgangspunten	3.738.000	3.793.000	4.439.000	4.283.000

stand nota van uitgangspunten begroting 2019

(A+B+C+D+E-F)	-3.599	-169.517	-388.448	-29.098
	overschot	overschot	overschot	overschot

Voorgesteld wordt het overschot van de jaren 2020 t/m 2022 te reserveren voor investeringen in het openbaar gebied.

6 Toelichting

Autonome ontwikkelingen

Autonome ontwikkelingen zijn ontwikkelingen die op ons afkomen en we als verplichte uitgave in de begroting moeten opnemen. Het betreft cao verplichtingen, bijdragen aan gemeenschappelijke regelingen en reeds besloten ontwikkelingen (openbaar gebied en precario).

De extra lasten voor ICT-investeringen en exploitatie scharen wij ook onder autonome ontwikkelingen, omdat dit noodzakelijk is voor een goed en veilig functioneren van de gemeentelijke ICT-omgeving. De €90.000 per jaar zetten we met name in voor *stijgende* licentiekosten van Microsoft en stijgende kosten van onze dataverbindingen tussen de gemeente, de datacenters en de clouddiensten.

Uitwerking coalitieakkoord

In het coalitieakkoord staat een aantal beleidsintensiveringen genoemd die in de tabel financieel vertaald zijn. Voor een toelichting op deze intensiveringen verwijzen wij u naar dit akkoord.

Ingezet/nieuw beleid / aanvullend op coalitieakkoord

De aantrekkende economie en de vele ambities die wij hebben zorgen voor extra werk en taken voor de organisatie. Door de bezuinigingen in de afgelopen jaren is de rek om extra taken te kunnen oppakken er uit. In februari heeft de gemeenteraad hierover een raadsinformatie-memo ontvangen. Dit betreft de prognoses vanuit de Strategische Personeels Planning (SPP). Aanvullend hierop stellen wij voor om de formatie uit te breiden met een functionaris gegevensbescherming, een programma manager voor Beweging naar de klant, een teamleider Ruimte en (uiteindelijk) 3 fte voor de functie van gebiedscoördinator. Deze laatste vloeit voort uit het coalitieakkoord waarin de wens staat de huidige pilot voort te zetten en uit te breiden naar alle kernen.

Binnen het openbaar gebied doet zich een aantal calamiteiten voor die wij met de inzet van de reserve Maatschappelijk nut willen oplossen.

Dit jaar starten met 30 km-zones in een groot deel van Tuitjenhorn en Kalverdijk staat op PM. Vorig jaar heeft de gemeenteraad hiervoor €703.000 beschikbaar gesteld. Wanneer we deze werkzaamheden helemaal volgens de normen van duurzaam veilig gaan inrichten is € 4,1 miljoen extra nodig. Dit geld hebben we nu niet. Met de bewoners gaan we kijken om met de beschikbare middelen een zo goed mogelijk resultaat te halen zodat we de ergste overlast kunnen wegnemen.

Dekkingsmiddelen

Hier staan de middelen die we hebben om de meerjarenbegroting te sluiten. Het betreft de extra ruimte vanuit de maartcirculaire (zie raadsinformatiememo van 22 maart 2018), de aanpassing van de ozb aan de CPI-index en de verwachte groei van de algemene uitkering wanneer 300 woningen per jaar worden gerealiseerd.

Voor een aantal eenmalige uitgaven stellen we voor om hiervoor een reserve in te zetten.

Uit dit overzicht blijkt, dat wij goede mogelijkheden zien om in het najaar een sluitende begroting 2019 en een sluitend meerjarenperspectief tot en met 2022 te kunnen presenteren.

Risico's

Autonome ontwikkelingen

De verwachte kostenstijging in de Gemeenschappelijke regeling gesubsidieerde arbeid (Grga) denken we binnen de begroting van het Sociaal domein (BUIG budgetten) te kunnen opvangen. Dit is een risico dat een impact kan hebben van meer dan % 200.000.

De eventuele extra werkzaamheden van de RUD vormen eveneens een risico, waarvan de omvang op dit moment onduidelijk is.

Uitwerken coalitie akkoord

De coalitie wil zeer ambitieus starten met het duurzaam veilig inrichten van Tuitjenhorn en Kalverdijk. Het is de vraag of dit financieel en praktisch haalbaar is, waardoor dit een risico is. In het coalitie akkoord staat dat de coalitie een vervolg wil op De Kop Werkt in de vorm van een 'Regionaal programma duurzaamheid'. Dit is een risico dat zich vanaf 2020/2021 kan manifesteren en een omvang kan hebben van €1 miljoen per jaar.

Ingezet/nieuw beleid

Wanneer we bepaalde taken van de RUD weer zelf gaan doen hangen daar volgens de overeenkomst met de RUD extra kosten aan. Deze worden ingeschat op €100.000 incidenteel. Deze kosten moeten weer worden terugverdiend, wat een risico is.

Dekkingsmiddelen

Eén van de dekkingsmiddelen in de tabel is een stijging van de algemene uitkering als gevolg van het groeiend aantal woningen in de gemeente. Aangezien er sprake is van een hoge ambitie van 300 woningen per jaar is dit een risico, omdat we niet zeker weten of we deze 300 woningen kunnen realiseren.

Er is rekening gehouden met een inflatie correctie op de OZB van 2,5% (i.p.v. 1,3%). Dit is een risico, want als de inflatie lager uitvalt moeten we dit volgens ons eigen beleid terugdraaien.

We brengen een aantal eenmalige uitgaven ten laste van de algemene reserve. Deze ruimte is beschikbaar boven de vastgestelde ondergrens. Dit heeft wel een nadelig effect op het incidentele weerstandsvermogen.

7 Algemene uitgangspunten

1. Met alles wat we in de (meerjaren) begroting opnemen gaan we uit van een van vertrouwensbasis bij de samenwerking met inwoners, bedrijven en organisaties en dragen we onze trots op de gemeente samen met de inwoners uit.
2. In de (meerjaren) begroting zijn we eerlijk en transparant
3. In de (meerjaren) begroting toetsen we ons beleid aan de uitgangspunten van duurzaamheid zodat we de gemeente beter doorgeven aan de volgende generatie.
4. De (meerjaren)begroting is duurzaam, en structureel in evenwicht
5. De lasten voor investeringen in maatschappelijk nut nemen we direct;
6. Tekorten door minder rijksbijdragen vullen we niet aan;
7. We gaan zuinig om met belastinggeld. Bij alle keuzes wegen we af of de kosten in verhouding staan tot de opbrengsten voor de samenleving
8. Lasten schuiven we nooit door naar de toekomst, tenzij de investering vrij verhandelbaar is.
9. Als er voldoende incidentele middelen vrijkomen dan kunnen we hiermee de schuldpositie worden verlagen. De structurele ruimte die daardoor ontstaat, kunnen we inzetten voor een verlaging van de belastingen. Zo koppelen we financiële degelijkheid op lange termijn aan meevallers voor de belastingbetaler.
10. We zoeken actief naar projectsubsidies bij hogere overheden.
11. Nieuwe taken voeren we budgetneutraal uit;
12. Taken eraf,; personeel eraf, Taken erbij, personeel erbij;
13. Alle investeringen toetsen we consequent aan de beleidsdoelen;
14. Reservepositie en weerstandsvermogen zijn in balans met de risico's.
15. Het streefcijfer voor het incidenteel weerstandsvermogen is 1,5
16. De ondergrens Algemene reserve is 20% van de som van de incidentele risico's
17. De ozb en overige belastingen (o.a. toeristen- en forensenbelasting) verhogen we jaarlijks met een inflatiecijfer (CPI – september)
18. Voor leges, riool en afval heffen we, indien mogelijk en acceptabel, kostendekkende tarieven;
19. Overige leges verhogen we, indien mogelijk, met een inflatiecijfer (CPI – september).
20. De begraafrechten zijn acceptabel en liggen in lijn met die van gemeentelijke begraafplaatsen in de regio.
21. Voor de kostenbudgetten passen we geen inflatiecorrectie toe en geldt de nul-lijn. Budgetten die niet toereikend zijn mogen we aanpassen als deze aanpassing voldoende is toegelicht.
22. Voor dekking van een begrotingstekort benutten we alle mogelijke middelen waarbij de ozb de laatste optie is.
23. Incidentele baten, zoals het jaarrekeningsaldo, voegen we toe aan de reserve Maatschappelijk nut en zetten we in voor calamiteiten/achterstanden in het openbaar gebied.
24. Een structureel overschot zetten we in om de groei naar het noodzakelijk budget voor het openbaar gebied te versnellen.
25. Voor kostprijsberekeningen en exploitatie-opzetten hanteren we als discontovoet het rentepercentage van een vaste lineaire BNG lening voor 10 jaar.